

ACADEMIA ROMÂNĂ
Grupul de reflecție
Evaluarea Stării Economiei Naționale

ESEN - 2: Un proiect deschis

PROBLEME ALE INTEGRĂRII ROMÂNIEI
ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ.
CERINȚE ȘI EVALUĂRI
LANSAREA OFICIALĂ A PROGRAMULUI DE CERCETARE

Secția de Științe Economice, Juridice și Sociologie a Academiei Române

Institutul Național de Cercetări Economice
Centrul de Informare și Documentare Economică

ACADEMIA ROMÂNĂ
Grupul de reflecție
Evaluarea Stării Economiei Naționale

Coordonare generală:
Academician Eugen SIMION
Președintele Academiei Române

Coordonare executivă:
Prof.dr. Aurel IANCU
membru corespondent al Academiei Române

Consiliul de orientare și evaluare științifică:

Secția de Științe Economice, Juridice și Sociologie a Academiei Române

Acad. Tudorel POSTOLACHE, președintele Secției;
Prof.dr. Constantin BĂRBULESCU, m.c.; Acad. Mircea Paul COSMOVICI;
Acad. Emilian DOBRESCU; Acad. Ion FILIPESCU;
Prof.dr. Aurel IANCU, m.c.; Prof.dr. Constantin IONETE, membru de
onoare al Academiei Române; Prof.dr. Mugur C. ISĂRESCU, m.c.;
Prof.dr. Vasile STĂNESCU, membru de onoare al Academiei Române;
Acad. Iulian VĂCĂREL; Prof.dr. Gheorghe ZAMAN, m.c.;
Prof.dr. Cătălin ZAMFIR, m.c.

Institutul Național de Cercetări Economice

Prof.dr. Mircea CIUMARA, director general
Prof.dr. Valeriu IOAN-FRANC, director general adjunct
Prof.dr. Gheorghe DOLGU

Directoratul și secretariatul științific

Prof.dr. Valeriu IOAN-FRANC; Prof.dr. Sorica SAVA;
Prof.dr. Emilian M. DOBRESCU; Mircea FĂȚĂ; Drd. Aida SARCHIZIAN;
Dan OLTEANU

CUPRINS

Partea I

Lansarea programului prioritar de cercetare al Academiei Române "Evaluarea stării economiei naționale" (ESEN-2), stenograma ședinței publice a Academiei Române din 30 01 2001

UN PROIECT SINCRON CU SOCIETATEA ROMÂNEASCĂ ȘI CU NEVOILE EI	7
Acad. Eugen SIMION, președintele Academiei Române	
ADERAREA ROMÂNIEI LA UNIUNEA EUROPEANĂ REPREZINTĂ UNUL DIN PILONII CONSENSULUI NATIONAL	11
Ion Iliescu, președintele României	
ESEN-2 - PROIECT DESCHIS AL ACADEMIEI ROMÂNE	15
Hildegard PUWAK, ministrul integrării europene	
PROGRAMUL ESEN-2 - PROGRAM DE STRATEGIE NAȚIONALĂ	18
Leonard CAZAN, ministrul dezvoltării și prognozei	
ȘANSELE DEZVOLTĂRII ECONOMICO-SOCIALE A ROMÂNIEI ÎN CONDIȚIILE GLOBALIZĂRII ȘI INTEGRĂRII ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ ...	24
Mugur ISĂRESCU, guvernatorul Băncii Naționale a României, directorul Institutului de Economie Mondială al Academiei Române	
REPERE ALE PROGRAMULUI PRIORITAR DE CERCETARE AL ACADEMIEI "PROBLEME ALE INTEGRĂRII ROMÂNIEI ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ. CERINȚE ȘI EVALUĂRI" (ESEN-2)	31
Aurel IANCU, membru corespondent al Academiei Române, coordonatorul executiv al programului ESEN-2	

Partea a II-a

Conținutul programului de cercetare și modul de realizare

EVALUAREA STĂRII ECONOMIEI NAȚIONALE - PROGRAM PRIORITAR DE CERCETARE AL ACADEMIEI ROMÂNE	39
Acad. Eugen SIMION, președintele Academiei Române	

STRUCTURA ȘI MANAGEMENTUL PROGRAMULUI; CRITERII DE PARTICIPARE LA ESEN-2	41
Aurel IANCU, membru corespondent al Academiei Române, coordonatorul executiv al programului	
ADDENDA	45
TEME CUPRINSE ÎN PROGRAM	47

Partea I

- Lansarea programului prioritar de cercetare al Academiei Române "Evaluarea stării economiei naționale" (ESEN-2), stenograma ședinței publice a Academiei Române din 30 01 2001

UN PROIECT SINCRON CU SOCIETATEA ROMÂNEASCĂ ȘI CU NEVOILE EI

Acad. Eugen SIMION,
președintele Academiei Române

Domnule președinte al României,
Domnilor miniștri,
Doamnelor și domnilor academicieni,
Stimați invitați,

Ne bucurăm, în primul rând, că ați venit într-un număr atât de mare, semn că vă interesează tema pe care o discutăm astăzi și vă interesează, sper, proiectele prioritare ale Academiei Române.

Doamnelor și domnilor,

Lansăm astăzi un proiect nou al Academiei Române, dar care nu vrem să rămână doar al Academiei Române. Este vorba despre ceea ce numim ESEN-2, după ce în 1999 am inițiat și, în bună parte, am și îndeplinit ESEN-1, primul program din această serie. ESEN reprezintă inițialele proiectului "Evaluarea stării economiei naționale". Ideea inițială a fost aceea ca Academia Română să se implice mai mult în viața societății românești și, în măsura în care este posibil, să ofere soluții.

Pentru a fi până la capăt corect, trebuie să spun că nu este o idee originală a Academiei Române, este o idee care circulă astăzi în toată lumea științifică. Cu doi ani în urmă, a avut loc la Budapesta Conferința Internațională a Științei, organizată de UNESCO și de toate marile organizații internaționale ale științei, și ideea acestei conferințe a fost următoarea: academiile din lume trebuie să se deschidă, mai mult decât o fac în chip curent, spre lumea contemporană și, în același timp, societatea ca atare trebuie să cunoască mai bine și să evalueze mai bine efortul pe care-l fac oamenii de știință.

În această perspectivă, m-am gândit că Academia Română, rămânând fidelă misiilor ei fundamentale, trebuie să se deschidă spre nevoile societății românești și, încă o dată, în măsura în care putem, să aducem soluții în domeniile noastre de competență.

Primul proiect ESEN - pe care l-a condus acad. Tudorel Postolache, prof. dr. Mugur Isărescu și dr. Mircea Ciumara, a avut o finalitate care nu puteam să o bănuim la început, și anume dintr-un studiu al stării economiei naționale - a

devenit punctul de pornire pentru Strategia de dezvoltare a României. Este și explicația pentru care această strategie, acceptată de toate grupările politice și de toate instituțiile importante ale statului român, a putut fi realizată atât de repede, a putut fi trimisă la timp la Bruxelles și a fost acceptată de forurile comunitare.

Profit de acest prilej pentru a mulțumi celor foarte mulți oameni de specialitate nu numai din interiorul Academiei, dar și din alte domenii și alte instituții care au făcut posibilă realizarea acestui proiect.

Doamnelor și domnilor,

Încurajați de această reușită a noastră, ne-am gândit să pregătim un al doilea proiect din seria ESEN - ESEN-2 - încercând să fim sincroni cu societatea românească și cu nevoile ei.

Despre acest proiect veți afla mai multe lucruri de la oamenii de specialitate care vor vorbi aici. Dați-mi voie ca, în calitate pe care o am, de președinte al Academiei și de om care încearcă să facă ce se poate ca acest proiect să ajungă la capăt, să vă spun două-trei lucruri despre intențiile noastre.

Le exprim în limbajul meu de om de litere, nu de specialist în domeniu.

În primul rând, ESEN-2 este, ca și cel precedent, **un proiect deschis**. Deschis în mai multe feluri, în sensul că el se poate corija pe măsură ce înaintază, poate renunța la unele puncte în măsura în care realitatea va fi mai elocventă decât imaginația noastră. Deschis, în același timp, tuturor acelor care sunt de specialitate și vor să participe la realizarea lui. De la început vreau să repet aici un lucru, pe care mulți dintre dumneavoastră îl știți, acela că Academia Română nu face politică, face doar politica culturii, face politica științei, face politica națională. De aceea sunt bineveniți și îi invităm pe toți cei care, indiferent de opțiunile lor politice, vor să facă ceva pentru țara românească.

ESEN-2 are ca obiectiv prioritar examinarea în continuare a economiei naționale din perspectiva iminentei integrării europene.

În al doilea rând, își propune să urmărească îndeaproape construcția instituțiilor europene, inclusiv, ne spun specialiștii, a unei constituții europene care se pregătește în altă parte; noi trebuie să fim preveniți, să renunțăm la fatalismul nostru istoric și să știm despre ce este vorba și să facem chiar anumite sugestii. De aceea, programul pe care o să vi-l prezint de îndată președintele Secției noastre de Științe Economice, Juridice și Sociologie cuprinde o temă prioritară privind modul în care sincronizăm legislația românească cu legislația europeană.

În fine, mai vreau să spun că în imaginația noastră ESEN-2 nu va ocoli domeniul culturii. Cum recunoaștem cei mai mulți dintre noi, cultura face parte din existența noastră și, de asemenea, știm foarte bine că nu se poate imagina dezvoltarea unei societăți fără factorul cultural, care este esențial, prin cultură înțelegând nu numai cultura umanistă, dar și știința.

Dimensiunea culturală se pune astăzi cu acuitate nu numai la noi, ci peste tot, pentru că lumea este sub presiunea acestui proces de globalizare. Mulți se

Întrebă ce înseamnă globalizare, ce ne aduce ea, dacă nu înseamnă dispariția culturilor naționale, dacă nu cumva globalizare înseamnă uniformizarea culturilor și a identităților naționale, o perspectivă care nu ne încântă.

Pentru a încheia și a da cuvântul celor care sunt mai pricepuți decât mine în acest domeniu, dați-mi voie să vă spun că, pentru noi, acest grup care se constituie astăzi reprezintă un centru de reflecție, un centru de studii, un spațiu, i-aș spune, al inteligenței libere. Dorim să colaborăm cu toate instituțiile statului, cu Guvernul României. Să sprijinim inițiativele bune ale Guvernului și, când este cazul, să le și corectăm.

Dorim, de asemenea, ca acest centru să-și stabilească o listă de priorități și ne propunem ceea ce putem să facem, nu ceea ce visăm să facem.

Doamnelor și domnilor,

ESEN-2 nu este unicul proiect pe care Academia Română vi-l propune. Nu vă ascundem faptul că peste câteva săptămâni vă invităm din nou la lansarea altui proiect, tot atât de important, tot atât de iminent, aș spune, un proiect privind societatea informațională. Va fi un proiect prioritar pe care nu putem să-l facem singuri și pe care nici nu dorim să-l facem singuri, vrem să-l facem împreună cu alte forțe ale societății românești.

De asemenea, ne gândim să inițiem un proiect privind motivațiile tineretului, să găsim - în chip special - soluțiile pentru ca intelectualii să nu mai părăsească societatea românească sau, dacă o părăsesc, să afle justificări pentru a se întoarce. Cred că este, iarăși, un proiect pe care suntem obligați noi toți, oameni politici, cercetători, profesori etc, să-l imaginăm și să-l ducem până la capăt.

Vă reamintesc, profitând de faptul că aici se află și președintele țării și câțiva miniștri, că Academia Română are și obligații tradiționale și are și proiecte majore de interes național pe care, pe tăcute, noi încercăm să le realizăm. Noi suntem datori față de poporul român să studiem în continuare limba română și vă pot da vestea bună că, anul acesta la sfârșit sau la începutul anului viitor, vom încheia **Dicționarul general al limbii române** început acum o sută și ceva de ani de Hasdeu.

Vestea cea mai bună pe care v-o pot da este că, la jumătatea acestui an, cele opt volume din **Tratatul de istorie a românilor** vor fi predate editurii. Cu ajutorul lui Dumnezeu - și repet o formulă care nu este întâmplătoare - al Ministerului Finanțelor din România și al Guvernului României, această istorie a românilor, construită într-un regim de libertate, fără nici un fel de cenzură decât aceea a adevărului, este gata și va fi trimisă la tipar. Este un lucru pe care merită să-l semnalăm.

Doamnelor și domnilor,

Închei spunând, din nou, că Academia Română este bucuroasă să vă aibă aici, în Aula Academiei. Am fi și mai bucuroși dacă zilele acestea n-am fi primit din partea noului ministru al finanțelor o scrisoare prin care ne anunța că trebuie să

reducem 30% din personalul de cercetare. Dacă acest lucru se va întâmpla, atunci ar fi realmente o catastrofă, domnule președinte. Dacă se aplică în momentul de față această circulară, trebuie să dăm afară circa 2000 de cercetători. Vă spun lucruri pe care le cunoașteți: formarea unui cercetător presupune o muncă intensă de pregătire a cercetătorului (indiferent din ce domeniu științific) pe o durată de la 7 până la 35 de ani). Implicite societatea contribuie cu capital în pregătirea specialistului, dar și în așteptarea formării acestuia. Nu vă spun acest lucru pentru a vă descuraja, ci pentru că încerc să fiu un președinte lucid și, cu voia lui Dumnezeu și a colegilor mei, încercăm să ducem această barcă mai departe, să ne îndeplinim misiunea noastră istorică fixată acum 135 de ani.

Doamnelor și domnilor,

La proiectul ESEN-2 participă și oameni de prestigiu din străinătate, lată, premiul Nobel Lawrence R. Klein a făcut parte din grupul care a gândit proiectul ESEN și este în continuare - după informațiile pe care ni le dă acad. Tudorel Postolache - pregătit să participe. De asemenea, la acest program și-a anunțat participarea domnul Iglesias, care este președintele Curții Europene de Justiție și care, din aceeași sursă, află că participă la proiectele noastre viitoare.

Doamnelor și domnilor,

L-aș invita acum pe președintele României, domnul Ion Iliescu, să adreseze un mesaj și poate mai mult decât un mesaj, de aici, de la tribuna Academiei Române.

ADERAREA ROMÂNIEI LA UNIUNEA EUROPEANĂ REPREZINTĂ UNUL DIN PILONII CONSENSULUI NATIONAL

Ion ILIESCU,
președintele României

Stimate domnule președinte al Academiei Române,

Onorat prezidiu,

Doamnelor și domnilor,

Lansarea programului prioritar de cercetare inițiat de Academia Română, *Evaluarea stării economiei naționale - probleme ale integrării României în Uniunea Europeană. Cerințe și evaluări*, pe scurt ESEN-2, în cadrul grupului deschis- de reflecție ESEN, inițiat în 1999 de acad. Tudorel Postolache și susținut de conducerea Academiei, reprezintă un demers științific complex, de anvergură, a cărui însemnătate nu poate fi pusă la îndoială. Problematika pe care și-o propune acest program este concentrată pe aspectele sociale, economice, juridice și instituționale ale pregătirii procesului de negociere a aderării României la UE - obiectiv primordial al "Strategiei de dezvoltare economică a României pe termen mediu, 2001-2004", al Planului de acțiune și al Programului Guvernului pe perioada 2001-2004. Prin caracterul lor fundamental și aplicativ, proiectele de cercetare se încadrează în orizonturi de timp care, în mod firesc, vor cuprinde perioadele ante și postintegrare.

Obiectivul aderării României la Uniunea Europeană reprezintă unul din pilonii consensului național consfințit prin declarațiile semnate cu ocazia convenirii strategiilor și declarațiilor politice, cunoscute și sub numele de Snagov I (1995) și Snagov II (2000). În prezent, ca și în perspectivă, nu ne rămâne decât să punem în operă cele mai adecvate programe, politici și măsuri pentru a realiza acest obiectiv. În acest sens, consider că proiectul ESEN-2, prin varietatea domeniilor de cercetare, ca și prin profesionalismul forțelor implicate în elaborarea sa, va constitui o contribuție de importanță majoră.

Jalonarea clară a obiectivului integrării prin strategii și planuri de acțiune reprezintă un prim pas în stabilirea țintelor pe care dorim să le atingem. Ceea ce este mai greu abia acum începe, întrucât trecem de la etapa intențiilor și abordărilor pragmatice explorative la etapa **negocierilor concrete de aderare**, care presupune o pregătire și un profesionalism de înaltă exigență.

Integrarea nu reprezintă nici "un dar" și nici "un dictat", ci un *parteneriat* pe care va trebui să-l concepem și să-l desfășurăm în condițiile unor jocuri strategice cu sumă pozitivă. Aceasta înseamnă încercarea de a maximiza, prin toate căile posibile, efectele favorabile, beneficiile pentru România, chiar dacă, în termeni general-calitativi, se recunoaște unanim că pentru țara noastră - ca de altfel și pentru celelalte țări candidate - beneficiile de pe urma integrării depășesc costurile pe care aceasta le presupune, mai ales dacă analizele cost-beneficiu se fac pe termenle mediu și lung.

De aici rezultă necesitatea realizării unor studii de cost-beneficiu.

Opțiunea definitivă pentru aderarea României la UE fiind adoptată, în prezent și în viitor se pune problema instrumentării cât mai eficiente a acesteia și într-un termen cât mai scurt cu putință, având în vedere provocările poziției pe care o ocupăm deocamdată în competiția pentru integrare, comparativ cu celelalte țări candidate, astfel încât să depășim faza de "copil-problemă" în care ne aflăm astăzi, potrivit unor specialiști UE.

Îndeplinirea criteriilor politice și economice pentru ca țara noastră să devină membru UE reprezintă o condiție *sine qua non* care, prin realizarea obiectivelor și măsurilor stabilite în programul de guvernare în anii 2001-2004, cred că are șanse de reușită. În pregătirea întregului proces al preaderării este nevoie însă de o permanentă sincronizare a efortului propriu cu asistența externă, financiară și nonfinanciară, acordată de UE, de coeziune și solidaritate economică și socială, de concordie politică și mai ales de performanță și eficiență.

Eficiența se referă deopotrivă la eforturile noastre proprii, cât și la procedura de obținere și utilizare mai bună a fondurilor acordate în perioada de preaderare și postaderare (PHARE, ISA, SAPARD, fonduri structurale etc). Asistența externă bi și multilaterală din partea UE și a țărilor membre va trebui coroborată sistematic cu cea a Băncii Mondiale, a FMI și a altor organisme și țări, astfel ca parametrii de eficiență ai acesteia să fie substanțial ameliorați. Deocamdată, la capitolul eficiență, din păcate, suntem deficitari. Cauzele unei asemenea situații se cer analizate în profunzime în studiile dumneavoastră, astfel încât să se poată acționa direct asupra lor, la nivelurile micro, mezo și macroeconomic.

Dacă ar fi să mă refer pe scurt la aceste cauze, asumându-mi riscul unui tablou incomplet, aș menționa: rata înaltă a inflației, corupția și slaba funcționare a mecanismelor pieței, menținerea, chiar mărirea unor decalaje de eficiență și competitivitate, dezechilibrele economice și financiare, instabilitatea legislativă și nonpredictibilitatea mediului de afaceri încă puțin favorabil etc.

În pofida multitudinii și complexității problemelor cu care ne confruntăm, procesul tranziției, cuplat la cel al preaderării la UE, reclamă stabilirea de priorități, obiective și conexiuni pe termenle scurt, mediu și lung, pe care cercetarea din proiectele ESEN-2 le poate identifica și operaționaliza numai printr-o strânsă comunicare și cooperare cu celelalte instituții implicate, în acest cadru un rol important revenind Guvernului, îndeosebi Ministerului Dezvoltării Economice și Prognozei și Ministerului Integrării Europene. Sunt convins că, cel puțin din

punctul de vedere al cooperării instituționale, elaborarea programului ESEN-2 întrunește cele mai bune condiții, dat fiind rolul Academiei Române, de for științific suprem al țării noastre.

În opinia mea, este oportună și promițătoare conceperea programului ESEN-2 în două planuri problematice de amploare, și anume: a) *evaluarea stării economico-sociale a României*, în raport cu cerințele integrării în UE; b) *construcția și funcționalitatea instituțională* față de țările din UE care se află la rândul lor în plin proces de reformă, ca urmare a extinderii și adâncirii integrării în planuri cu geometrie variabilă.

Aderarea României la UE impune nu numai consolidarea unei economii de piață funcționale, capabile să facă față concurenței din piața unică, dar și o serie de **rigori strategico-programatice și instituționale** care, în esență, înseamnă disciplină, profunzime în abordarea problemelor, profesionalism și consecvență în adoptarea acquis-ului comunitar.

În consecință, integrarea ne obligă la perfecționarea metodologiei și instrumentelor de programare, planificare și management strategic la toate nivelurile, la utilizarea procedurilor de consensualizare, coordonare și mediere în care, prin prerogativele sale, instituția administrației prezidențiale este direct implicată.

O altă problemă la care doresc să mă refer vizează necesitatea de a concepe pregătirea aderării României la UE ca o **provocare** și, în același timp, ca o **șansă** pentru mai buna inserție a economiei și societății românești în procesele de globalizare și mondializare, de formare a "noii economii" bazate pe tehnologiile informației și ale telecomunicațiilor (TIC). În această direcție, poate că ar fi bine să ne gândim mai mult în ce măsură pot fi comprimate anumite etape din evoluția anterioară a țărilor dezvoltate pentru ca decalajele tehnologice și economice care ne caracterizează în prezent să fie transformate în oportunități de adaptare a tehnologiilor de vârf, printr-o capacitate de absorbție rapidă și eficientă a acestora, în cadrul căreia cercetării științifice îi revine rolul catalizator. Tocmai de aceea consider de maximă urgență elaborarea unei **strategii de dezvoltare a societății informaționale în România**, concordantă cu cea din țările membre ale UE și cu tendințele pe plan mondial.

O analiză lucidă și obiectivă a realității ne arată că integrarea României în Uniunea Europeană nu reprezintă un scop în sine, ci un mijloc fundamental necesar ridicării nivelului de dezvoltare economică și socială a țării, sustenabilității acestei dezvoltări, precum și creșterii nivelului de trai al populației.

Doamnelor și domnilor,

Ca președinte al României, voi sprijini, potrivit mandatului cu care sunt investit, elaborarea programului ESEN-2 în cadrul Academiei Române și voi urmări ca rezultatele, recomandările și propunerile acestuia să fie cât mai bine valorizate în fundamentarea proceselor decizionale.

În încheiere, vă mulțumesc pentru invitația de a lua cuvântul și vă doresc reușită deplină în realizarea obiectivelor ambițioase ale programului ESEN-2 care, sunt convins, va antrena într-un autentic "brain storming" specialiști din cele mai diferite domenii sub egida Academiei Române, implicate, ca și în alte dați, pe calea spre consens și soluționare a problemelor de însemnătate primordială pentru poporul nostru.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Acad. Eugen Simion:

Mulțumesc, domnule președinte al României, pentru aprecierea pe care o dați celui mai înalt for de științe și arte din România. De altfel, ați făcut-o într-un mod mai amplu cu o săptămână-zece zile în urmă. Vă mulțumesc, de asemenea, pentru faptul că ați declarat aici că instituția prezidențială și dumneavoastră personal doriți să vă implicați în realizarea acestui proiect și în general subliniez faptul că Dvs., ca și noi, nu imaginați dezvoltarea României decât în ritmurile, în structurile europene.

Doamnelor și domnilor,

Vreau să o invit acum pe doamna Hildegard Puwak, ministrul integrării europene, care o să ne relateze aspecte privind aderarea României la Uniunea Europeană.

ESEN-2 - PROIECT DESCHIS AL ACADEMIEI ROMÂNE

Hildegard PUWAK,
ministrul integrării europene

Domnule președinte Ion Iliescu,

Domnule președinte al Academiei Române,

Onorată asistentă,

Vă rog, în primul rând, să îmi permiteți să vă mulțumesc pentru faptul de a-mi prilejui astăzi bucuria de a participa la acest eveniment.

Vreau să vă spun că mă simt aproape de Academie și astfel voi încerca să sprijin acest proiect, care astăzi își găsește consacrarea prin lansarea sa.

Vă rog să-mi permiteți să încep prin a aprecia foarte mult această inițiativă, acest demers al Academiei Române de a parcurge o nouă etapă în cadrul proiectului deschis intitulat ESEN-2. Apreciez, așadar, în mod deosebit această inițiativă ce va oferi soluții problemelor deosebite pe care România le are de surmontat în relația cu Uniunea Europeană pe termen scurt. Spun încă o dată, probleme foarte dificile, probleme care vor necesita o mobilizare exemplară a efortului intern pentru a recupera din întârzieri, pentru a ajunge unde de drept România ar fi trebuit să fie la acest moment. Din păcate însă, România se plasează pe locul cel mai puțin favorabil între toate țările candidate.

Pe termen mediu, România ar trebui să arate că este capabilă să realizeze aceste performanțe nu numai în materie de criterii politice, dar mai ales în materie de criterii economice.

Cred că nu este cazul să zăbovim acum asupra lucrurilor pe care România le are de recuperat. Trebuie să avem însă în vedere mereu faptul că ritmul desfășurării negocierilor de aderare cu țările candidate nu este stabilit în funcție de candidatul care avansează cu viteza cea mai mică, ci dimpotrivă. Deci fiecare dintre președințiile Uniunii Europene după februarie 2000, când au început negocierile cu România, a avut ca prioritate deschiderea unui număr cât mai mare de capitole de negocieri. România se plasează pe ultimul loc, nereușind să convingă, prin conținutul documentelor de poziție prezentate, că a îndeplinit prioritățile din parteneriatul de aderare pe termen scurt sau pe termen mediu, că a reușit să avanseze cu preluarea acquis-ului comunitar și cu construcția instituțională pentru a dobândi capacitatea administrativă pe care un stat membru trebuie să o dovedească.

Deciziile luate la Nisa prin atribuirea unei dimensiuni temporare realizării extinderii ne obligă la adoptarea unei asemenea strategii de pregătire a negocierilor care să prevină situația în care România nu ar fi capabilă să facă față complexității crescânde impuse chiar din interiorul Uniunii, după acceptarea țărilor din grupul Luxemburg.

Am convingerea că factorii politici și cei executivi, comunitatea științifică și societatea civilă au capacitatea de a acționa pentru ca severele critici din Raportul de evaluare pentru anul 2000 să se atenueze sau chiar să dispară în următoarele screeninguri.

În acest moment, la Ministerul Integrării Europene, în pregătirea capitolelor de negociere ne-ar fi fost util - și cred că nu este târziu - să cunoaștem termenele de realizare a temelor de cercetare, întrucât - cum se menționează în program - acestea se vor întinde pe o perioadă lungă. Spun acest lucru deoarece am schimbat modul de abordare a negocierilor, pornind tocmai de la aceste neîmpliniri care s-au sesizat. În locul unei abordări punctuale a capitolelor de negociere, am hotărât împreună cu colegii mei să trecem la o abordare a tuturor capitolelor, deoarece, după cum bine știți, 16 din capitolele de negociere nu sunt începute. Credem că, prin deschiderea frontului de lucru pentru fundamentarea tuturor capitolelor de negocieri, vom putea beneficia, sub președinția belgiană, de o recuperare în materie cantitativă și calitativă în ceea ce privește procesul negocierii.

Aș vrea să apreciez metodologia cercetării propusă pentru ESEN-2, apropiată de modelul avansat de președintele Romano Prodi pentru dezbateră post-Nisa asupra viitorului Europei.

Dezbateră europeană care trebuie să aibă loc într-un cadru largit se va desfășura în trei etape.

Prima, generic denumită **reflecție deschisă**, implică societatea civilă, cercurile politice și academice, având obiectivul fundamental de a realiza în anul 2004 un sistem stabil și echilibrat, care să permită funcționarea democratică, legitimă și eficientă a Uniunii. Dezbateră ar trebui să conducă la un portofoliu de idei care să răspundă la întrebarea: ce dorim pentru viitorul Europei?

A doua etapă ar începe după Summitul de la Laeken, din decembrie 2001, ea fiind denumită **etapa reflecției structurate**, în care ideile consensualizate în prima etapă sunt operaționalizate prin acțiuni concrete.

A treia etapă o reprezintă Conferința interguvernamentală din 2004, care va stabili modelul Europei viitoare, ce se va realiza din împletirea coordonatelor Europei sociale, ale Europei inovațiilor și cunoașterii și ale Europei cetățenilor.

Iată câteva provocări pentru acest proiect deschis al Academiei Române care se adaugă altor programe de cercetare, altor studii de impact, realizate în universități, în institutele și centrele europene din țara noastră.

Sunt sigură că, într-o competiție științifică deschisă marcată de competență, dăruire profesională și atașament, precum și prin consistența dovedită a contribuțiilor științifice, Academia Română își va păstra cu siguranță consacrarea pe planul susținerii obiectivului integrării României în structurile europene și euro-atlantice.

Îmi exprim de acum convingerea că realizarea programului de cercetare ESEN-2 va contribui la creșterea gradului de coerență internă și externă a pregătirilor pentru aderare, precum și la realizarea acestui proiect politic comun de integrare a României în Uniunea Europeană.

Vă doresc succes și vă mulțumesc pentru atenție.

Acad. Eugen Simion

Mulțumesc doamnei profesor Hildegard Puwak, ministrul integrării europene. Am reținut, doamnă ministru, declarația dumneavoastră de dragoste pentru Academia Română. De asemenea, vreau să vă reamintesc faptul că dumneavoastră aparțineți mediului academic, ați fost cercetător științific, v-ați format intelectualicește și sper că, sentimental și profesional, nici n-ați părăsit Academia.

De asemenea, dacă îmi permiteți, fac o remarcă pe marginea intervenției dumneavoastră substanțiale. Ascultându-vă, mă gândeam că Ministerul Integrării Europene ar putea fi cel dintâi beneficiar al studiilor făcute în Academia Română. Bineînțeles că noi dorim acest lucru și mă gândesc că s-ar putea să nu fiți numai beneficiar, ați putea fi chiar investitor în acest proiect. Căci, vai, chiar grupul acesta academic are nevoie de o susținere financiară.

Acum invit un alt ministru care provine din instituturile noastre academice, este vorba de domnul Leonard Cazan, ministrul dezvoltării economice și prognozei, care ne expune planul de acțiune privind strategia de dezvoltare economică a României. Aveți cuvântul, domnule ministru.

PROGRAMUL ESEN-2 - PROGRAM DE STRATEGIE NAȚIONALĂ

Leonard CAZAN,
ministrul dezvoltării și prognozei

Stimate domnule președinte al României, Ion Iliescu,

Stimate domnule președinte al Academiei Române, Eugen Simion,

Doamnelor și domnilor membri ai Academiei Române,

Doamnelor și domnilor,

Doresc să vă mulțumesc de la început pentru onoarea de a mă fi invitat să "fiu împreună cu dumneavoastră la acest eveniment.

Tema care mi-a fost solicitată este planul de acțiune. Acest plan de acțiune al programului de guvernare pe perioada 2001-2004 are înscrise măsurile necesare pentru a recupera nerealizările semnalate de Comisia europeană pe fiecare din cele 30 de capitole corespunzând acquis-ului comunitar.

În al doilea rând, s-a urmărit continuarea acțiunilor pentru realizarea etapizată a obiectivelor din strategia de dezvoltare a României pe termen mediu, așa cum a fost ea adoptată printr-o hotărâre de guvern, pe care o cunoașteți, din iunie trecut.

În acest scop, au fost reprogramate acțiunile care aveau ca termen anul 2000, dar nu au fost realizate. Doresc să amintesc câteva dintre ele, tocmai pentru a demonstra consecvența Guvernului pentru reformă. Nu s-au realizat și au fost luate măsuri privind reprogramarea privatizării Băncii Agricole, promovarea concurenței, predictibilitatea cadrului legal și de reglementare, restructurarea și liberalizarea utilităților, înfăptuirea cadastrului agricol și multe altele.

În al treilea rând, la programul pe care-l cunoașteți s-au adăugat acțiuni noi pentru domenii și obiective care fac acum obiectul planului de guvernare pentru perioada 2001-2004. Exemplu: societatea informațională, cercetarea științifică, investițiile străine, dezvoltarea regională, ordinea publică, apărarea, politica externă.

Prima formă a planului de acțiune a fost transmisă Academiei Române și a fost deja discutată. Mulțumesc, cu acest prilej, Secției de Științe Economice, Juridice și Sociologie, acad. Aurel Iancu și acad. Paul Cosmovici. În mod special doresc să exprim mulțumirile Ministerului Dezvoltării și Prognozei acad. Emilian Dobrescu, care a avut amabilitatea extensiei analizei și asupra variantelor de prognoză pentru perioada 2001-2004.

Vreau să vă informez că asemenea dezbateri au avut loc și cu organizațiile profesionale - AGER, AGIR, ADER și altele - toate ideile și propunerile făcute fiind folositoare.

Pentru consolidarea documentelor programatice pe care România trebuie să le prezinte în acest an Comisiei Europene, într-o selecție aleatorie, aș menționa:

- abordarea complexă a relației dintre tehnologie și dezvoltare economică în noile condiții ale globalizării;
- relațiile dintre schimbarea dezirabilă și cea posibilă;
- conexiunea informațională între decidenți și economia reală;
- intercondiționările sectoriale.

Îmi exprim convingerea că programul dumneavoastră va fi astfel orientat prin conținut și etapizare încât rezultatele cercetării să fie articulate continuu cu evoluțiile pe care le înregistrează - pe direcțiile de tranziție - noua Uniune Europeană.

Am în vedere, în mod special, caracterul determinat de noua prioritate politică, constând în promovarea coeziunii economice și sociale, reformarea politicii agricole comunitare, ocuparea unor poziții dominante pe plan internațional în domeniul relațiilor externe, aplicarea de strategii adecvate în domeniul demografic, al dezvoltării noilor tehnologii, al restructurării piețelor și întreprinderilor, al globalizării și emergenței unei lumi multipolare.

În acest context și punând pe un plan central nevoia susținerii științifice a acțiunilor avute în vedere prin programul de guvernare, sub rezerva faptului că titlul nu poate da informații complete asupra structurii sferei și conținutului temei de cercetare, vă rog să-mi primiți această rugămintă și să analizați posibilitatea ca, în definitivarea programului ESEN-2, să-și găsească loc și alte teme care sunt - după părerea noastră - foarte necesare pe termen scurt.

În acest cadru și în legătură directă cu respectarea condițiilor impuse de pregătirea României pentru integrare, ar fi de luat în considerare deblocarea financiară, determinarea priorităților de dezvoltare a ramurilor și subramurilor industriale cu extinderea analizelor și cu propuneri de soluții pentru regiunile convenționale, județe și chiar alte zone și, nu în ultimul rând, elaborarea metodologiei și a fluxului de operațiuni pentru determinarea avuției naționale, proiect susținut și început la inițiativa acad. Tudorel Postolache la Snagov în 1995 și care a rămas practic sub formă de proiect.

La fel, în zona socială, ar fi de avut în vedere: determinarea raportului competiție/solidaritate, un sistem de remotivare a muncii și de determinare a dimensiunii corespunzătoare a ecartului dintre salarii și ajutoarele sociale, cuantificarea sărăciei și a influenței programului de guvernare pentru diminuarea graduală a populației sărace în populația totală, un răspuns științific la întrebarea cum va arăta viața unui pensionar atunci când reforma pensiilor ar ajunge la

finalul ei, adică atunci când acei trei piloni ar funcționa complet - pensia publică, pensia privată obligatorie și pensia privată opțională - și chiar o altă întrebare - ce înseamnă pentru România Carta Socială Europeană?

Pe un alt plan, nu putem să nu avem în vedere faptul că relansarea și dezvoltarea României și, în consecință, integrarea în Uniunea Europeană sunt procese care au loc într-un cadru ce devine tot mai complex prin globalizare, care, dincolo de reorientări politice, determină reconfirmări și reaşezări ale structurilor economice naționale, zonale și regionale, cu impact asupra țărilor candidate în privința legitimării actorilor pe piața concurențială.

În legătură cu aceasta, obiectivul Guvernului privind creșterea economică durabilă într-un ritm mediu anual de 5,6% în perioada amintită va fi susținut de măsurile cuprinse în Planul de acțiune care, sintetic, asigură:

- restructurarea drastică a sectoarelor energo și material intensive și a celor cu supracapacități;
- reducerea - an de an - a inflației, păstrând și în noua proiecție, în 2004, o inflație cu o singură cifră, cu toate că nivelul programat pentru 2000 știți că a fost depășit;
- accelerarea modificărilor structurilor de proprietate și a celor de producție prin extinderea și consolidarea sectorului privat, astfel încât ponderea acestuia să ajungă - la orizontul anului 2004 - la un nivel de 70-75%;
- consolidarea mediului concurențial și eliminarea blocajului în structurile viabile ale economiei, pe fondul izolării sectoarelor neviabile;
- combaterea obstacolelor administrative; înlăturarea lor, mai ales a celor legislative în domeniul afacerilor;
- valorificarea avantajelor comparative ale României în domeniul calificării, al prețului forței de muncă, al condițiilor naturale și al pieței de consum în stimularea creșterii economice în același timp cu sporirea volumului exporturilor de produse prelucrate.

Primul set de măsuri vizează accelerarea procesului de privatizare în condiții de transparență și eficiență. Acest lucru corespunde opțiunii privind dezvoltarea proprietății private ca bază a economiei de piață. O primă măsură - trecerea societăților comerciale cu capital majoritar de stat la ministere, astfel încât acestea să poată acționa pentru privatizarea lor, așa cum ne-am propus-o, și, în același timp, pentru restructurarea acestora, în funcție de condițiile fiecăreia.

Sfera procesului de privatizare se va lărgi treptat, prin includerea utilităților publice și prin expunerea unităților industriale rămase în proprietatea publică a statului la forțele pieței.

Politica bugetară a fost fundamentată pe principiul potrivit căruia deficitul bugetar trebuie să se situeze la un nivel cel mult egal cu cel al cheltuielilor de

capital al bugetului, împrumuturile interne și externe pentru finanțarea acestui deficit în mod echivalent cu cheltuielile de investiții. Cadrul instituțional al politicilor fiscale și bugetare pe termen mediu presupune existența capacității de a stabili priorități și de a le respecta. Analiza cheltuielilor bugetare va crea premise ca, pentru anul 2001, să devină posibilă trecerea la bugete pe proiecte, pe domenii specifice, care se pretează la o asemenea abordare și în cadrul cărora prioritățile bugetare să aibă la bază - așa cum arăta domnul președinte Ion Iliescu - raportul cost-beneficiu.

Pentru realizarea unor deficite ale balanței comerciale și de cont curent cât mai reduse, principalele măsuri prinse în planul de acțiune vor urmări crearea condițiilor pentru creșterea eficienței schimburilor comerciale cu străinătatea, orientarea eforturilor investiționale ale agenților economici și ale organizațiilor patronale ale acestora către realizarea de produse cu valoare ridicată, valorificarea drepturilor dobândite și a obligațiilor asumate de România în plan comercial multilateral, al acordurilor de integrare zonală, precum și al angajamentelor comerciale preferențiale, asigurarea unei bune funcționări a burselor de valori și a pieței de capital, participarea sporită la schimburile internaționale de servicii financiar-bancare, de transport și de asigurare, turistice și de afaceri, inclusiv prin atragerea investițiilor străine.

În acest cadru, câteva cuvinte în legătură cu codul de atragere a investițiilor, prevăzut în planul de acțiuni pe perioada 2001-2004. Ne propunem ca acest cod să se realizeze în două etape, întrucât un asemenea demers înseamnă elaborarea unui act normativ care presupune o sinteză și o coerență a reglementărilor referitoare la investiții, privatizare, piață de capital, contabilitate, finanțe publice, monopol de stat etc.

Dată fiind complexitatea fiecăruia din demersurile menționate, precum și implicațiile reglementării acestora în plan economic, timpul necesar elaborării unui astfel de act normativ fundamental nu poate fi comprimat sub o anumită limită. În acest context, soluția operativă este aceea a elaborării și promulgării, într-o primă etapă, a unei legi privind promovarea investițiilor directe, domeniu nereglementat în mod clar în momentul de față, urmată de elaborarea ulterioară a acelei legi organice, numind-o "cod", prin dezvoltarea acestei legi cu reglementări specifice în domeniile pe care le-am menționat.

În îndeplinirea obiectivelor prezentate, legea privind promovarea investițiilor directe, pe care am s-o transmit în forma ei de lucru imediat secției economice a Academiei și, bineînțeles, organizațiilor profesionale, urmărește respectarea principiilor fundamentale, garantarea investiției și inviolabilității acesteia, stabilitate și coerență legislativă, tratament nediscriminatoriu, just și echitabil, transparență deplină, asigurarea recunoașterii efectelor convențiilor internaționale în materie de investiții în România.

În această etapă este prea devreme să vorbim de facilități și vă pot spune totuși, ca mod de organizare, că investițiile care se realizează în 24 de luni maximum, cuprinse între 1 și 10 milioane USD, vor intra în grija directă a Ministerului

Dezvoltării și Prognozei, care va avea, până la urmă, obligația de a acorda certificat de investitor, ușurând accesul investitorilor în birocrăția românească.

Investitorii obiectivelor de peste 10 milioane USD vor avea acces la departamentul pentru investiții străine, aflat direct în subordinea primului-ministru, cu care Ministerul Dezvoltării și Prognozei va colabora pentru grăbirea formalităților.

În încheiere, câteva cuvinte despre pregătirea pentru perioada 2001-2004. Având în vedere încheierea anului 2000 cu un PIB cu circa 1,5% mai mare față de anul precedent, așa cum ministerul nostru l-a determinat - într-o primă estimare - pe baza datelor furnizate de INSSE (valoarea exactă o vom ști la sfârșitul lunii februarie, începutul lunii martie), este practic anulată în utilizare de faptul că plusul a venit din acest element conjunctural - alegerile de primăvară și alegerile de toamnă. Astfel, dacă am separa ceea ce au reprezentat cheltuielile pentru aceste alegeri, utilizarea PIB ar fi mai mică cu 3 procente în dauna consumului final pentru populație.

În condițiile la care m-am referit, aplicarea nivelurilor din strategie ar face ca PIB din 1996 să fie realizat în anul 2004. Prin proiecțiile noastre, fundamentări făcute pe fiecare ramură, analitice chiar pe sistemul grupurilor de produse, am găsit soluții pe varianta medie pentru acest nivel de lucru, astfel ca anul 2004 să fie cu un plus față de 1996 cu 8,6%. Dar și prin această variantă nivelul din 1989 nu va fi atins decât în anul 2005, bineînțeles într-o altă structură a utilizărilor PIB, și dau numai un exemplu: consumul final al gospodăriilor populației ar trece de la 57-58% la peste 67%, iar formarea brută de capital la 25%.

Pentru a atenua gravele probleme sociale, guvernul va acționa pentru creșterea economică programată, susținută prin acțiunile programului guvernamental. Pentru aceasta are nevoie de susțineri bine fundamentate științific și sunt încredințat că proiectul ESEN-2 se înscrie în acest demers.

Vă mulțumesc.

Acad. Eugen Simion

Mulțumesc, domnule ministru. Dacă am înțeles bine prognozele dumneavoastră, vom începe să ne simțim mai bine în agitata, involburata lume românească. Există o speranță și pentru noi.

Mai vreau să fac o precizare pentru că dumneavoastră sunteți ministrul dezvoltării și prognozei. Vă spun că, în Academia Română și sub auspiciile Academiei, există câteva comisii, grupuri de reflecție și de studii care merg în direcția despre care ați vorbit și poate că ar trebui o coordonare a lor pentru a evita risipa de fonduri și, mai ales, risipa de energii spirituale.

De pildă, domnul academician Mircea Malița mi-a semnalat cu câtva timp în urmă ca există Comisia de Studii Prospective a Academiei - ceea ce știam - care a pregătit cu doi ani în urmă lucrarea "România 2020" și a schițat o strategie pentru dezvoltare durabilă și, de asemenea, există un institut al Academiei -

Institutul de Prognoză Economică. Sugestia mea era ca aceste structuri de cercetare să poată participa la programul nostru și la programele ministerelor respective.

Doamnelor și domnilor,

fi invit acum pe domnul doctor Mugur Isărescu, guvernatorul Băncii Naționale a României, directorul Institutului de Economie Mondială al Academiei Române. Domnia sa a lucrat și la primul program ESEN și a fost, în ultima parte, unul dintre coordonatorii acestui program, fi invit să ne vorbească despre șansele noastre în condițiile globalizării și integrării în Uniunea Europeană.

ȘANSELE DEZVOLTĂRII ECONOMICO-SOCIALE A ROMÂNIEI ÎN CONDIȚIILE GLOBALIZĂRII ȘI INTEGRĂRII ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

Mugur ISĂRESCU,
guvernatorul Băncii Naționale a României,
directorul Institutului de Economie Mondială
al Academiei Române

Domnule președinte al României,
Domnule președinte al Academiei Române,
Doamnelor și domnilor miniștri,
Doamnelor și domnilor academicieni,
Doamnelor și domnilor,

Permiteți-mi să vă mulțumesc pentru invitația pe care mi-ați adresat-o de a prezenta în fața dumneavoastră opinia mea privind șansele dezvoltării României în condițiile globalizării și integrării europene.

Înainte de a intra în tema propriu-zisă, ceva mai teoretică și mai academică, dați-mi voie să salut această inițiativă a Academiei Române de a continua un efort binevenit, cel din ultimii doi ani - din 1999 și din 2000 - un efort care, chiar dacă la demarare a dorit să fie teoretic, în 2000 s-a dovedit extrem de practic.

Globalizarea este un fenomen deloc nou, este început cu mai multe decenii în urmă, dar - spre deosebire de trecut - el se extinde astăzi cu o viteză crescută. Putem spune, pentru demararea discuției, că sunt câteva domenii în lumea de astăzi aproape în totalitate globalizate, cum este computerizarea sau transporturile aeriene internaționale.

În timp ce unii construiesc cadrul globalizării și se preocupă ca să se adapteze din mers acestui cadru, alte țări, companii, persoane individuale sunt pur și simplu surprinse de efectele uneori pozitive, alteori negative ale globalizării. Pornind de la această constatare, cred că șansele României de a extrage ceea ce este bun din acest fenomen obiectiv depind în mod esențial de crearea cadrului care să permită exploatarea beneficiilor aduse de globalizare și diminuarea efectelor negative sau a costurilor, a constrângerilor acestui fenomen de globalizare și ale integrării, care este o subcomponentă a globalizării.

Crearea cadrului la care mă refer necesită - după opinia mea - eforturi substanțiale nu numai din partea autorităților române, dar și din partea publicului, a societății românești ca atare, iar aceste eforturi sunt, pe de o parte, cele de explicare și de înțelegere/acceptare a ceva obiectiv, iar pe de altă parte, cred că trebuie făcute eforturi pentru adaptarea politicilor și a legislației la cele două fenomene - cel de globalizare și cel de integrare europeană.

Expunerea mea este mai academică și mai largă, în cele 10 minute pe care înțeleg că le am la dispoziție voi spicui câteva din ideile care sunt mai importante

În primul rând, ce cred eu că este esențial în actualele tendințe de globalizare și integrare din lume. Prima este intensitatea și rapiditatea cu care se deplasează efectele externe și capacitatea lor de a mătura - ca să mă exprim mai metaforic - în anumite situații, procese și fenomene interne. O a doua este legată de globalizare și regionalizare, care par să se întrepătrundă în unele situații, altele sunt chiar conflictuale. A treia caracteristică pe care o voi prezenta este impunerea rațiunilor de ordin global sau legate de integrare în dauna intereselor sau rațiunilor naționale.

Referitor la prima tendință, și anume această intensitate și rapiditate deosebită cu care se deplasează șocurile externe, dar și efectele pozitive externe, aș spune că ea este evidentă acolo unde tehnologia globală este atotstăpânitoare.

Aceasta este comunicația globală, suntem deja într-o lume a comunicației globale, de fapt, acolo și globalizarea este mai puternică. Uitați-vă, de exemplu, la standardizarea informațiilor în cadrul CNN, care este chiar dogmatică, uneori supărătoare, dacă o urmărim în fiecare zi. Dar și în alte domenii se petrec aceste stări și vă aminteam exemplul transporturilor internaționale, unde totul este standardizat, treburile sunt precise, de club global, și nimeni nu mai spune absolut nimic dacă vrea să se mențină în acest club.

Experiența ultimilor ani arată cu prisosință că și în cazul României fenomenele începute și desfășurate la mii de kilometri depărtare au efecte directe asupra economiei românești și pot da trei exemple negative și unul pozitiv. Le amintesc foarte rapid. În vara anului 1998, intrarea în incapacitate de plată a Rusiei a contaminat întreaga zonă postcomunistă, s-a soldat cu o retragere masivă a investitorilor străini, cu prăbușiri de burse în unele țări, cu căderi totale de sisteme bancare, ca în Bulgaria și Moldova. Pentru țara noastră, impactul nu a fost atât de puternic atunci, în 1998, dar nu putem spune că nu s-a resimțit deloc, o dată ce practic doi ani de zile ni s-a închis piața externă de capital și doi ani de zile nu am mai putut obține nici o finanțare externă, prăbușindu-se și credibilitatea țării, sursele de asigurare a serviciilor datoriei externe devenind incerte, fondurile de la FMI sau Banca Mondială, resursele de privatizare. Aceasta a determinat și o poziție mai tare a investitorilor străini care știau că România trebuie să vândă ca să-și plătească datoriile.

Un alt șoc extern care ne-a afectat a fost procedura politică de împărțire a poverii, promovată de FMI începând cu vara anului 1999, între sectorul public și cel privat. Este interesant că, atât timp cât am fost în grupul celor patru țări și ne-

am plătit datoria externă, România dezmințind orice prognoză negativă în acest domeniu, noi nu am putut să ne împrumutăm pe plan extern. În momentul în care am fost scoși din grupul celor patru țări în primăvara anului trecut, în vară și toamnă am reușit împrumuturi de pe piețele internaționale de capital. Este un punct de discuție asupra calității acestui experiment, dar pentru noi sunt două lucruri evidente: în primul rând a trebuit să restrângem masiv deficitul extern, poate că a fost bine, rămâne ca specialiștii să mai discute în acest domeniu, dar s-a trecut și de la deficite primare la surplusuri primare mari: de 4% în 1999, aproape 2% din PIB în 2000 (excedente primare în buget, evident) și spun eu că reluarea creșterii economice a fost amânată cu cel puțin un an în acest mod.

Un al treilea fenomen care ne-a afectat negativ - s-ar putea ca anul acesta să aibă un impact pozitiv - a fost căderea euro față de dolarul american, care a impus o depreciere suplimentară și a leului față de dolar pentru ca moneda națională să nu se aprecieze prea mult față de euro. Acest lucru a contribuit într-o anumită măsură și la depășirea țintei de inflație pentru 2000 și ne-a arătat cât de atenți trebuie să fim la mișcările pe piețele internaționale. Aș spune că la fel s-a întâmplat cu majorarea prețului la țiței.

Pe partea pozitivă, evoluția pozitivă a exporturilor de anul trecut, cu o creștere neașteptată și pentru cei optimiști, de peste 24%, a fost categoric legată de activitatea economică susținută nu numai din America, ci și din Europa Occidentală. Și pentru că anul acesta se prevede o diminuare a creșterii economice, categoric că trebuie să fim atenți ca, alături de exporturi, să găsim componente interne ale stimulării creșterii economice, ca investițiile în infrastructură, ca să dau un exemplu, pentru ca o eventuală scădere a cererii externe să compenseze impactul negativ asupra creșterii economice din România.

Tot aici, la capitolul impact extern, aș enumera o prognoză pe care am luat-o în aceste zile dintr-o publicație internațională despre 2001. Este mai degrabă o prezentare, ca să vedeți la câte lucruri în același timp România trebuie să fie atentă și cum poate să-și clădească o strategie credibilă, uitându-se cu ochii în atâtea direcții.

Sunt șase posibilități majore pentru economia mondială în acest an. Prima ar fi recesiunea în SUA, ea deja se conturează; a doua posibilitate este o scădere a prețului țițeiului, vorbindu-se de nivelul de 10 dolari, ceea ce ne-ar face fericiți, să spunem, ne-ar oferi un respiro având alte impacturi externe, și la a doua, la a treia mână ar putea să ne afecteze; a treia posibilitate - o fugă de capitaluri din Japonia; a patra - o criză a Uniunii Europene, cauzată de un șoc asimetric suferit de unul din membrii cu funcții depline. Sunt, repet, prognozele unei reviste renumite și ale unei bănci de investiții renumite; o a cincea posibilitate ar fi un atac speculativ asupra Băncii Centrale Europene și fluctuații masive asupra cursului euro și, în sfârșit, a șasea - o reizbucnire de conflicte comerciale între Europa și SUA.

Ce învățăminte cred eu că se pot trage din aceste lucruri? Pe de o parte, informația trebuie nu numai să fie culeasă, ea circulă - așa cum spuneam - rapid.

În lume, dar trebuie și filtrată și trebuie acționat bineînțeles pentru diminuarea impactului negativ pe care aceste fenomene externe le-ar putea avea

asupra economiei României și, în acest sens, cred că măsurile preventive, cele care vin înaintea impactului imediat, sunt cele mai importante. Salut din această perspectivă faptul că Guvernul României a menținut relația cu piața internațională de capitaluri private deschisă în toamna anului trecut și a contractat deja un împrumut de 150 milioane de euro. Cred că România trebuie să fie un jucător permanent pe aceste piețe. Noi trebuie să fim tot timpul acolo și să învățăm regula că trebuie să iei în condiții de oportunitate, când conjunctura este bună, și nu neapărat când ești cu cuțitul la os, pentru că atunci acționează zicala bancherului, care îți dă umbrela când e soare și ți-o ia când plouă. Trebuie deci să ne ferim să cerem umbrela când plouă.

Mai trec foarte repede în revistă celelalte două caracteristici.

Vă spuneam ceva despre regionalizare. A fost aici, acum un an, dacă nu mă înșel, un an și jumătate, o sesiune a Clubului de la Roma și nu pot să uit că avea ca temă chiar valul globalizării, cum să faci să stai pe val, și nu sub val.

Tema sesiunii era cam așa: Vreți, nu vreți, ne globalizăm; important este să ne globalizăm noi, nu să ne globalizeze alții; important este să stai pe val, să nu cazi sub val.

În cadrul acestui grup select de dezbateri mai mult teoretice, îmi amintesc că au fost interlocutori care au negat globalizarea. În opiniile acestora, globalizarea se manifestă în domeniile "privind finanțele internaționale, informatica, aviația. În alte domenii, tendința este de regionalizare, se formează blocuri care tind chiar să fie închise și lumea viitoare nu este o lume neapărat globală, ci una regională.

Este o temă de dezbatere, nu mai am timpul necesar acum pentru a o adânci, dar cred că cele două tendințe, chiar dacă par conflictuale, se întrepătrund în mare măsură, iar lumea globală la care ne referim este și o lume a blocurilor, a tendințelor regionale. Și avem, în afară de Uniunea Europeană care ne interesează pe noi, foarte multe: NAFTA în America de Nord, MERCOSUD în America de Sud, ASEAN în Asia de Sud-Est, Comunitatea Statelor Independente, alte organizații care se consolidează, se pare, în Africa subsahariană și avem, în același timp, blocul chinez și subcontinentul indian, cu lucruri evidente.

România trebuie să țină categoric cont de ele, noi suntem invitați acum să luăm loc la masa bogaților prin filierele Uniunii Europene și cred că nu avem alternativă pozitivă la acest lucru. Alternativa ar fi să rămânem într-o zonă gri și - să spunem - sub vântul acestor fenomene de globalizare.

Încă două cuvinte despre a treia caracteristică, și anume impunerea rațiunilor globale sau regionale. Noi nu le contestăm. Vedeți, în domeniul aviației, pentru că nu ne dor foarte mult, cu toate că în 1990-1991-1992 ne-au durut și pe noi când am pierdut BAC 1-11 pentru un singur motiv - motorul cumpărat înainte de 1989 nu era silențios și nu mai răspundea regulilor - să le numesc internaționale de silențiozitate. Dar nu le-am contestat acolo. Nu contestăm, de asemenea, în domenii de tipul informaticii internaționale. Dar impunerea acestor reguli de club internațional de - metaforic vorbind, dacă-mi dați voie - de igienă

internațională - cum am auzit-o formulată la o dezbatere în străinătate - începe să meargă și dincolo. Un domeniu în care o să ne doară categoric este domeniul politicilor agricole. O dată cu integrarea în Uniunea Europeană va trebui să vedem ce facem cu politica agricolă a României în raport cu cea comunitară și cred că două iluzii trebuie evitate: prima că politica agricolă comună a Uniunii Europene va continua la infinit. Războiul acesta cu piața liberă și cu America va duce la modificări și în domeniul politicii agricole comunitare. S-ar putea ca Uniunea Europeană să reziste să-și subvenționeze pe perioade mai îndelungate agricultura în țările membre. Pe de altă parte, iluzia că fermierii români vor beneficia de sprijin individual la nivelul colegilor lor occidentali. Polonia este un exemplu pe care trebuie să-l studiem cu atenție. În pofida faptului că nu are 38% din populație și 15% din PIB cum are România în agricultură, ci mult mai puțin, vedeți că au deja probleme în ceea ce privește politica agricolă.

Tot aici și numai enumerativ, mi-am notat impactul probabil pe care în procesul de aderare îl va avea liberalizarea contului de capital. După ce vom liberaliza contul de capital pe termen lung, când ajungem la mișcările pe termen mijlociu și scurt înseamnă, dacă nu mă înșel, în 2003-2004 - că politica și monetară, și fiscală internă trebuie să fie foarte atentă la piețele internaționale, la mișcările de capitaluri care pot să dezechilibreze în totalitate orice tip de politică. Și știm foarte bine că le-a dezechilibrat și pe cele mari, ca Anglia în 1992-1993.

Și acum, în încheiere, ce sau care sunt domeniile pe care ar trebui să le punctăm, ce trebuie să fie făcut - ca să-l citez pe un clasic aici în Academie - în domeniul politicilor și legislației.

În primul rând, accelerarea reformelor de adaptare, de corelare a internului cu externul, cum se spunea mai înainte, sau de adaptare la fenomenul de globalizare și regionalizare-integrare.

În al doilea rând, trecerea de la politici - să le numim discreționare - cu caracter foarte specific spre reguli internaționale. De ce acest lucru? Pentru că și aceste politici încep să fie standardizate pe plan internațional și limbajul este foarte greu de ținut. În momentul în care piețele nu înțeleg ce se întâmplă în țara respectivă, noi rămânem cu problemele noastre, iar ei ne vor neglija.

A treia direcție este creșterea coerenței politicilor macroeconomice, a patra direcție stimularea creșterii competitivității firmelor românești, și în acest sens cred că România trebuie să se prezinte pe piața internațională cu un pachet de cincizece firme mari românești. Țara vecină - Ungaria - are patru firme, deci steagul îl duce nu numai guvernul, îl duc și firmele mari. O a cincea direcție este o reevaluare a politicilor cursului de schimb - și nu este întâmplător că o spun chiar eu, iar a șasea direcție este asigurarea stabilității regulilor în timp sau, altfel spus, într-un limbaj mai specializat, o construcție de credibilitate economico-financiară a României pe plan internațional.

Nu am timp să mă opresc asupra acestor direcții. Aș vrea, în cele câteva minute pe care le mai am la dispoziție, să mă opresc numai asupra problemelor legate de cursul de schimb, cu mențiunea că materialul îl voi publica în revista Academiei Române.

Aici, în domeniul cursului de schimb, cred că a sosit momentul să avem o atenție deosebită, deoarece combinația de politici așa-numite clasice a început să fie contestată. Mai întâi de teoreticieni, iar la începutul acestui an, instituțional de cei doi exponenți ai FMI, de directorul executiv și de directorul executiv adjunct, în două intervenții care au fost de răsunet.

Formula clasică în ceea ce privește politica cursului de schimb presupunea că o țară putea fi competitivă pe plan internațional printr-o dinamică corespunzătoare a salariilor. Dacă această dinamică corespunzătoare a salariilor care să păstreze competitivitatea - de regulă, salarii mai scăzute dacă nu ai productivitate ridicată - nu se poate ține, atunci se poate merge prin politici fiscale și monetare care să păstreze un raport între prețurile produselor comercializabile și cele necomercializabile, cu efort pe tehnologie mai bună. Dacă nici această a doua combinație nu merge, țara trebuie să deprecieze cursul de schimb. Simplific foarte mult abordarea aceasta clasică.

Cred eu că globalizarea ne duce spre alte abordări și citez numai trei materiale care mi se par semnificative. În primul rând, un material din 1994 care a dat probabil semnalul, al lui Paul Krugman, în care se vorbește despre concurența internațională pe piața bunurilor și serviciilor care se realizează nu între țări, ci între producători. Acesta este noul pe care-l aduce globalizarea. În consecință, chiar dacă țările urmează această formulă, ele nu câștigă, arată Krugman. Succesul țărilor în concurență pentru piața internațională depinde mai mult de succesul în abordarea factorilor de producție - "și aceea, cu mobilitate internațională care determină ceea ce el numește avantajele de locație". De aceea țările nu trebuie să se preocupe să deprecieze, dimpotrivă, o să vedem, deprecierea cursului de schimb are efecte negative. Țările trebuie să se preocupe de: 1) un nivel rațional al impozitării; 2) infrastructuri; 3) cadrul legislativ stabil și eficient; 4) o mână de lucru înalt pregătită și nu foarte scumpă comparativ cu productivitatea. Dar pe măsură ce productivitatea crește, salariile nu trebuie să rămână pe loc, ci, dimpotrivă, să crească. Concluzia lui Krugman este că dacă o țară reușește să ofere avantaje de locație, atunci ea devine atractivă pentru investitori și pentru dezvoltarea unor firme puternice, competitive pe plan internațional.

Acest articol a fost dezvoltat într-o altă măsură și de M. Porter, care spune, în esență, că menținerea unor cursuri subevaluate, de stimulare numai pe calea cursului de schimb a exporturilor, duce la întârzierea ajustărilor microeconomice.

În sfârșit, un al treilea referențial este dintr-un finanțist internațional, din G. Soros, care spune și el că "deprecierea cursului de schimb înscrie economia într-un cerc vicios. Deprecierea scumpește relativ importurile utilizate ca intrări în producție pentru export". Soros merge până acolo încât spune că "dacă moneda națională rămâne puternică, economia rămâne într-un cerc virtuos".

Sunt, iată, contestări a ceea ce noi - ca să spunem - știam până acum și toate cu argumente ale globalizării.

Ce spun exponenții FMI - Kooler și Fischer. Dacă o țară nu poate să țină cursul și să se integreze într-un bloc, cu un curs foarte fix ținut, formulele intermediare de tipul cursurilor glisante nu sunt avantajoase, ele ducând la menținerea cercului vicios, atunci singurele lucruri care trebuie păstrate sunt eforturile în domeniul reformelor structurale pentru creșterile de productivitate și atacul pe inflație pentru scăderea prețurilor, cursul urmând să fie determinat de factorii pieței, el nedepreciindu-se deci în mod preantiv, ca un instrument de politică economică. Cu alte cuvinte, cursul de schimb să valideze cel mult o viteză a reformelor structurale și să nu înlocuiască reformele structurale sub nici o formă.

Este un mesaj important și revin asupra lui pentru că l-am regăsit și în alte dezbateri recente: reformele structurale nu pot să fie înlocuite de o politică de cursuri de schimb. Ele sunt esențiale, creșterea productivității sau - ca să o spunem mai puțin păstoresc - efortul intern, și nu deprecierea cursului de schimb trebuie să fie cel prioritar, cel care trebuie să concentreze eforturile politice guvernamentale.

Este o abordare care, alături de ultimul punct pe care l-am atacat astăzi, și anume menținerea în timp a stabilității regulilor legislației și a stabilității economice și financiare ca o condiție a credibilității, cred că poate mări șansele României de integrare eficientă într-o lume tot mai globalizată și în structurile europene.

Vă mulțumesc și vă prezint scuzele mele.

Acad. Eugen Simion

Am înțeles că trebuie să ne cumpărăm umbrelă când nu plouă!

fi invit pe ultimul dintre vorbitorii de astăzi, pe domnul profesor Aurel Iancu, membru corespondent al Academiei Române și președintele coordonator al Secției de Științe Economice, Juridice și Sociologie. Dânsul este de fapt, acum, creierul acestui nou proiect. Am să-l rog - așa se întâmplă la urmă, trebuie cineva să se sacrifice - să concentreze observațiile sale.

Domnul Aurel Iancu va vorbi despre reperele programului prioritar de cercetare al Academiei Române ESEN-2 și ne va da date mai precise.

REPERE ALE PROGRAMULUI PRIORITAR DE CERCETARE AL ACADEMIEI "PROBLEME ALE INTEGRĂRII ROMÂNIEI ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ. CERINȚE ȘI EVALUĂRI" (ESEN-2)

Aurel IANCU, membru corespondent
al Academiei Române, coordonatorul executiv
al programului ESEN-2

Domnule președinte al României,
Domnule președinte al Academiei Române,
Doamnelor și domnilor miniștri,
Domnule guvernator al Băncii Naționale,
Doamnelor și domnilor academicieni,
Doamnelor și domnilor invitați,

Răspunzând dezideratului susținut de președintele Academiei Române, domnul acad. Eugen Simion, ca Academia Română să se implice nemijlocit și cu voce proprie în dezbaterile destinului economiei naționale și să contribuie la atragerea tuturor forțelor naționale la realizarea marilor proiecte ale țării, așa cum s-a mai spus, la începutul anului 1999, a fost inițiată organizarea unui grup de reflecție pentru "Evaluarea stării economiei naționale" (ESEN). Acest grup și-a desfășurat activitatea în cadrul unui Program prioritar de cercetare aprobat de prezidiul Academiei Române și s-a bucurat de un larg sprijin, în primul rând din partea membrilor Secției de Științe Economice, Juridice și Sociologie, cât și din partea celorlalte secții ale Academiei. De asemenea, au aderat la program oameni de știință și specialiști din alte instituții din țară și străinătate, inclusiv tineri formați ca cercetători în institutele economice și care lucrează în prezent la universități prestigioase din SUA, Marea Britanie și alte țări cu cercetare științifică avansată.

La elaborarea studiilor și la numeroasele dezbateri științifice care au avut loc au participat economiști, juriști, sociologi și specialiști de prestigiu din Academia Română, precum și din instituții de învățământ superior, din institute de cercetări, din ministere economice și din alte instituții publice și private, sindicate, patronate ș.a.

În anii 1999-2000, programul de cercetare "Evaluarea stării economiei naționale" s-a concretizat într-un număr mare de studii care au stat la baza unor ample dezbateri la care au participat reprezentanții ai partidelor politice, patronatelor, sindicatelor, instituțiilor științifice și administrative și în urma cărora a fost elaborată Strategia de dezvoltare a economiei României pe termen mediu de către Comisia Națională coordonată, în calitate de copreședinti, de primul-ministru prof. dr. Mugur Isarescu și de acad. Tudorel Postolache și, în calitate de secretar executiv, de ministrul de stat dr. Mircea Ciumara.

Începând din anul 2001, se va trece la o nouă etapă a cercetării în care abordarea problemelor privind starea economiei naționale se va face prin prisma cerințelor și efectelor pe care le implică integrarea europeană. Programul de cercetare din noua etapă, care va trata "Probleme ale integrării României în Uniunea Europeană. Cerințe și evaluări", se va întinde pe o perioadă de câțiva ani. El are ca scop adâncirea cercetărilor privind destinul economiei și al societății românești în condițiile globalizării și integrării regionale, precum și formularea de propuneri pentru adoptarea unor politici economice performante și pentru negocieri cu organismele internaționale și, în primul rând, cu UE:

- polarizarea, sub egida Academiei Române, a unei comunități științifice preocupate de studierea permanentă și sistematică, precum și de dezbaterile problemelor economice și sociale ale României în contextul globalizării și în cel al integrării europene;
- formularea și difuzarea pe plan intern și extern a ideilor, opiniilor, propunerilor și recomandărilor celor mai competenți cercetători români în legătură cu lărgirea Uniunii Europene, cu reforma instituțiilor europene, cu destinul economiei românești, cu direcțiile sale de dezvoltare în condițiile globalizării și integrării, cu necesitatea adoptării unor politici economice și sociale, care să asigure diminuarea decalajelor economice ce despart România de alte țări europene;
- fundamentarea științifică a îmbunătățirii, în perspectivă, a profilului economiei României și a locului acesteia în economia europeană și mondială, în acord cu tendințele pe termen lung ale progresului științific și tehnologic, economic și social;
- evidențierea potențialului cultural cu care vine România în Comunitățile Europene și a posibilităților de valorificare a acestui potențial în cadrul Uniunii;
- accelerarea armonizării legislației, precum și consolidarea și compatibilizarea actualelor instituții din România cu cele din UE, în vederea creșterii contribuției acestora la dezvoltarea economică și socială a României și la asigurarea unui profil modern și competitiv al economiei românești;
- formularea argumentelor necesare, bazate pe logica faptelor (prin analize științifice), în legătură cu soluționarea unor probleme

fundamentale la nivelul Uniunii și la cel al României, cum sunt, de exemplu:

- extinderea UE, reforma instituțiilor europene și implicațiile acestora asupra ritmului și direcției transformărilor economice și instituționale din România;
- adoptarea, temporar, a unor politici speciale, care să asigure condițiile necesare pentru creșterea economică în ritmuri optime, precum și dezvoltarea prioritară a ramurilor bazate pe cunoaștere;
- crearea unui mediu prielnic pentru investiții și adoptarea unor stimulente pentru dezvoltarea industriilor tinere bazate pe tehnologii înalte;
- adoptarea de către România a unor măsuri echivalente cu cele practicate de țările UE în domeniul schimburilor comerciale cu produse agricole, servicii și în alte domenii.

Ținând seama de dezideratele de mai sus, s-a ajuns la concluzia că programul ar trebui să abordeze două mari categorii de probleme.

Prima categorie cuprinde evaluarea stării economico-sociale a României în raport cu cerințele integrării în UE; locul României în economia europeană; evoluția structurii economice, sociale și instituționale a României față de cea europeană și de cerințele integrării; concluzii referitoare la oportunități și riscuri ale integrării europene, ale globalizării și progresului științific, tehnologic și informațional.

A doua categorie cuprinde construcția instituțională europeană și elementele de reformă ale acestei construcții legate de procesul de extindere; evaluări privind implicațiile modificării Constituției europene; căi avantajoase de apropiere a României de instituțiile europene; aspecte economice, sociale și juridice fundamentale ale integrării României în Uniunea Europeană.

Căutând să satisfacă cerințele celor două categorii de probleme, planul tematic al programului a fost structurat astfel încât:

- să înfățișeze cadrul general al economiei mondiale și, în primul rând, acele tendințe care afectează nu numai pozitiv, ci și negativ evoluția economiilor naționale și a unor regiuni mai puțin dezvoltate;
- să efectueze o radiografie profundă și obiectivă a economiei românești pentru a evidenția, pe de o parte, acei factori care frânează dezvoltarea, iar pe de altă parte, factorii care declanșează energiile naționale și determină avântul economic;
- să formuleze, pe baza unor analize economice cuprinzătoare și a unor modele matematice consistente, strategii de dezvoltare economică pe diferite termene, sub formă de scenarii;

- să sprijine accelerarea armonizării legislației României cu cea a UE;
- să studieze cu atenție, în mod aprofundat și pe toate laturile esențiale, fenomenul integrării economice europene și efectele acestuia, cu aplicația specială la România.

Menționăm că, în cadrul acestui program (format din peste 110 teme), mai bine de 95% din eforturile de cercetare ale grupului ESEN-2 sunt concentrate pe problemele integrării. Tematica constituită până în prezent ne arată că, practic, vor fi acoperite cu studii peste 15 dosare de negociere, cele mai bine reprezentate fiind: politica concurenței, legislația și rolul firmei, agricultura și dezvoltarea rurală, politica industrială, politica regională, mediul înconjurător, uniunea vamală și politicile comerciale, reforma instituțională și problemele justiției.

Prin studiile elaborate nu ne propunem să ne substituim personalului specializat din aparatul administrației de stat, ci să lucrăm cu acesta cât mai strâns, să declanșăm discuții în jurul unor probleme de mare interes național, să atragem atenția (pe baza cercetărilor întreprinse) asupra unor urmări nefavorabile¹ pe care le-ar avea adoptarea unor politici sau soluții neviabile și, totodată, să demonstrăm că pot fi urmate și alte politici mai favorabile pentru România, chiar în condițiile tratatelor existente.

Trebuie recunoscut că mult timp fenomenele globalizării și integrării¹ regionale au fost, într-o bună măsură, idealizate, crezându-se că, prin extinderea și consolidarea lor, împreună cu deschiderea sau liberalizarea piețelor, multe probleme economice și sociale se vor rezolva de la sine și că vor rezulta, în mod predominant și necondiționat, doar efecte pozitive pentru toate țările. În realitate, ne aflăm într-o lume dominată de interese înguste și imediate în care inegalitățile dintre țări și regiuni sunt extrem de accentuate (și, din păcate, ele continuă să se accentueze); trăim într-o lume economică dominată de oligopoluri naționale și multinaționale puternice care, prin acțiunile lor, distorsionează piețele și ruinează economiile slab structurate; trăim într-o lume în care țări dezvoltate și instituții financiare internaționale imprimă anumite politici care fac abstracție de lipsa de resurse, ca și de slăbiciunile și de specificitatea instituțiilor din țările sărace. Adesea, ele ignoră interesele acelor țări aflate la un nivel mai scăzut de dezvoltare sau aflate într-un proces amplu de restructurare a economiei.

Informația imperfectă și costisitoare, piețele imperfecte, concurența imperfectă sunt realitățile economiei de piață, care trebuie luate în considerare dacă către țările ce aleg un alt sistem economic, sublinia Stiglitz într-un studiu publicat) în 1995 (J. Stiglitz, *Whither Socialism*, Cambridge, MIT Press, 1995, p. 267).

Calitatea de cercetători ne obligă să subliniem, o dată cu necesitatea sporirii efortului național pentru realizarea obiectivelor, și existența unor fenomene și neajunsuri, de tipul celor arătate mai sus, să le analizăm cu atenție și să aducem argumentele științifice necesare pentru constituirea unor instituții și adoptarea unor politici adecvate, care trebuie să se înscrie în arhitectura UE, dar care trebuie să aibă în vedere, în același timp, atât relevarea adevărului, cât și o mai bună și eficientă apărare a intereselor naționale ale României.

Coordonatele activității grupului ESEN-2 vor continua să se înscrie pe linia unui "proiect deschis", atât sub raport teoretico-metodologic, cât și sub cel al structurii și funcționării sale.

La înfăptuirea acestui program participă, pe baze competitive, cercetători specializați din institutele Academiei Române, precum și profesori și specialiști de prestigiu din afara Academiei, care au contribuții științifice semnificative în domeniu. De asemenea, sunt atrase și personalități științifice din străinătate. Pe baza tematicii programului sunt formulate titluri ale unor teze de doctorat și ale unor referate științifice pregătite în cadrul programului de doctorat.

Ne propunem ca lucrările elaborate să fie valorificate sub mai multe forme, și anume:

- a) dezbateri științifice în seminarii speciale și în sesiuni de comunicări;
- b) publicare în seria caiete de lucru ESEN-2, în reviste științifice din țară și străinătate, precum și pe Internet;
- c) editarea în limbile română și engleză a unor sinteze.

Studiile și sintezele vor fi puse la dispoziția atât a instituțiilor publice (Parlament, Guvern, ministere etc), cât și a unor organizații ale societății civile, interesate în cunoașterea aspectelor și în fundamentarea deciziilor contingente cu problematica abordată

În derularea proiectului, noi vom lua în considerare recomandările făcute de a completa tematica cu noi subiecte și de a da o orientare mai bună cercetărilor noastre. De asemenea, am luat notă cu bucurie de atenția care se va acorda acestui proiect și de ofertele generoase făcute de domnul președinte Ion Iliescu, de doamna ministru Hildegard Puwak, de domnul ministru Leonard Cazan și de domnul guvernator Mugur Isărescu de a sprijini acest proiect. Prin însăși prezența domniilor voastre la această reuniune și prin mesajele și comunicările consistente și bogate în conținut susținute în Aula Academiei Române, se manifestă din plin acest sprijin pentru care vă mulțumesc în calitatea mea de coordonator executiv al programului ESEN-2 și de reprezentant al Secției de Științe Economice, Juridice și Sociologie. Pentru perioada imediat următoare, consider că cel mai bun sprijin va consta în asigurarea unei colaborări strânse între cercetătorii și colaboratorii Academiei Române și instituțiile pe care dumneavoastră le reprezentați, în elaborarea studiilor, în organizarea unor dezbateri comune și în valorificarea acestora în procesul de luare a deciziilor.

Vă mulțumesc pentru atenție și pentru prezența dumneavoastră aici, într-un număr atât de mare, semn al interesului manifestat pentru acest program de cercetare.

Acad. Eugen Simion

Doamnele președinte,

Doamnelor și domnilor,

Am ajuns la sfârșitul reuniunii noastre de astăzi unde ați urmărit lucruri interesante, v-ați putut face o idee, sunt sigur, despre un proiect care este destul de ambițios, și: după părerea noastră, este și posibil. Ați luat cunoștință despre unele previziuni privitoare la dezvoltarea economiei naționale.

Am vorbit mai puțin despre cultură și despre cercetarea științifică, deși ne aflăm la Academie și aceasta constituie obiectul nostru de reflecție și de lucru, dar am căzut de acord că nu putem imagina toate aceste strategii fără dimensiunea culturală.

Dați-mi voie să vă mulțumesc tuturor, să mulțumesc domnului președinte al j României, domnul Ion Iliescu, că a venit printre noi. Să mulțumesc doamnei și domnilor miniștri că au lăsat pentru puțină vreme interesele Guvernului, dar - fi asigur - nu și-au pierdut timpul, pentru că ne-au spus lucruri interesante. Rețin și eu, așa cum spunea dl. Aurel Iancu, membru corespondent al Academiei Române, faptul că domnul președinte al României, domnii miniștri și domnul guvernator s-au declarat solidari cu proiectul nostru și au declarat aici, în fața noastră, că ne vor sprijini.

Pe scurt, doamnelor și domnilor, ne despărțim, cred, cu o stare de spirit bună, în sensul că o parte din inteligența românească se concentrează, meditează și sperăm să ne propună modele bune pentru dezvoltarea societății românești.

Ne despărțim pentru a ne revedea în curând, când vă invităm să lansăm împreună un alt proiect, tot atât de important, privitor la societatea informațională.

Vă mulțumesc.

Partea a II-a

- Conținutul programului de cercetare și modul de realizare

EVALUAREA STĂRII ECONOMIEI NAȚIONALE - PROGRAM PRIORITAR DE CERCETARE AL ACADEMIEI ROMÂNE

Acad. Eugen SIMION,
președintele Academiei Române

Potrivit tradiției, Academia Română se implică direct și cu voce proprie în dezbaterile marilor probleme ale țării, ca și în realizarea unor cercetări aprofundate, menite să contribuie, cu mijloacele sale specifice, la realizarea acelor proiecte capabile să schimbe cursul dezvoltării economice, sociale, politice și culturale a României.

Transformările de mare amplitudine și profunzime care au loc în România, precum și marile provocări ale globalizării și ale integrării regionale asupra evoluției economiei și societății românești sunt subiecte majore care își găsesc locul cuvenit în programele prioritare de cercetare ale Academiei Române și în dezbaterile științifice la care își aduc contribuția directă oamenii de știință români și, în primul rând, cei din domeniul științelor sociale - economiști, juriști, sociologi, politologi.

Cercetările efectuate în anii 1999-2000 în cadrul programului "Evaluarea stării economiei naționale" (ESEN), precum și dezbaterile științifice ample care au avut loc și la care au participat nu numai cercetători, ci și reprezentanți ai partidelor politice, patronatelor și sindicatelor au servit la elaborarea Strategiei de dezvoltare a României pe termen mediu și a Planului de acțiune guvernamental.

În etapa actuală apar noi cerințe și noi probleme. Astfel, pregătirea României pentru integrarea în piața internă a Uniunii, începerea negocierilor de aderare a României la UE, precum și reformele ce vor avea loc în UE impuse de aderarea noilor țări europene asociate pun probleme deosebit de complexe în legătură cu mersul și aprofundarea transformărilor din România pentru a compatibiliza, într-un termen rezonabil, sistemul nostru legislativ, instituțional, economic și social cu cel din UE. Aceasta privește îndeosebi adoptarea progresivă a legislației pieței interne de către România și crearea structurilor instituționale necesare pentru aplicarea acesteia, elaborarea și aplicarea unor politici macroeconomice adecvate, restructurarea industrială, liberalizarea circulației bunurilor, serviciilor, capitalurilor și persoanelor, accelerarea procesului de descentralizare a alocării resurselor prin privatizare ș.a. De asemenea, aderarea României la UE ca țară asociată implică negocieri pe un număr mare de domenii (31 de capitole).

*Toate acestea nu se pot desfășura la un nivel corespunzător și în mod eficient fără o informare adecvată și o cercetare științifică amplă și aprofundată. Tocmai de aceea prezidiul Academiei Române a aprobat organizarea unor cercetări sistematice pe aceste domenii în cadrul unui program prioritar intitulat **"Probleme ale integrării României în Uniunea Europeană. Cerințe și evaluări"**. Aceste cercetări sunt menite să servească la o mai bună orientare atât în procesul de transformări economice și sociale din România pentru o compatibilizare a instituțiilor și mecanismelor economice românești cu cele ale Uniunii, cât și în procesul de negociere pentru aderare. La program s-a angajat să lucreze în echipe stabile un număr mare de cercetători din sistemul Academiei Române, în strânsă colaborare cu specialiști din afara acestui sistem, inclusiv specialiști din străinătate.*

Rezultatele cercetărilor vor fi valorificate sub formă de studii și sinteze destinate fie direct unor instituții interesate, fie unor publicații de specialitate din țară și străinătate. Totodată, în urma studiilor efectuate, cercetătorii noștri vor putea fi în măsură să ofere și servicii de consultanță și de expertiză pe diferite probleme de negocieri, de monitorizare și de construcție instituțională. Adoptând asemenea metode specifice de lucru, credem că Academia Română poate să-și aducă o contribuție sporită la soluționarea uneia dintre problemele fundamentale - integrarea României în Uniunea Europeană, în condițiile creșterii competitivității, eficienței și prosperității noastre economice.

STRUCTURA ȘI MANAGEMENTUL PROGRAMULUI; CRITERII DE PARTICIPARE LA ESEN-2

Aurel IANCU, membru corespondent
al Academiei Române, coordonatorul
executiv al programului

I. STRUCTURA PROGRAMULUI

Programul de cercetare ESEN-2, cu un pronunțat caracter multidisciplinar, va aborda o arie largă de probleme economice, sociale și juridice în legătură cu integrarea României în UE. El este structurat pe un număr de 19 capitole, după cum urmează:

- 1. Globalizare și integrare regională*
- 2. Starea economiei și strategii privind dezvoltarea economică*
- 3. Firma în contextul integrării*
- 4. Politică monetară; servicii financiare; echilibre macroeconomice*
- 5. Politică concurenței*
- 6. Agricultură și dezvoltarea rurală*
- 7. Politică socială și ocupare*
- 8. Energie*
- 9. Politică industrială*
- 10. Știință, cercetare și dezvoltare tehnologică și inovare*
- 11. Societatea informațională*
- 12. Politică regională*
- 13. Mediul înconjurător*
- 14. Politici comerciale*
- 15. Statistică*
- 16. Finanțe publice*
- 17. Reforma instituțională*

18. *Armonizarea legislativă și probleme ale justiției*

19. *Tineretul, educația și integrarea europeană*

După cum se poate observa, multe dintre aceste capitole coincid, ca formulare, cu dosarele de negociere pentru aderare.

În cadrul acestor capitole, au fost formulate, până la data de 15 aprilie 2001, peste 150 de teme. Cele mai multe dintre acestea au un caracter prospectiv la nivel național, regional și global.

Cercetările întreprinse vor avea în vedere: accelerarea preluării acquis-ului comunitar, construcția și pregătirea instituțiilor românești de a face față noilor exigențe impuse de aderare, impactul preluării acquis-ului asupra economiei și societății românești, propuneri de măsuri pentru prevenirea unor efecte negative și pentru evidențierea și stimularea factorilor cu efecte pozitive asupra evoluției economiei și societății românești.

Prin cercetările efectuate, specialiștii români vor avea oportunitatea de a contribui la elucidarea unor probleme de aderare și, totodată, de a-și exprima opiniile în legătură cu viitoarea construcție instituțională europeană și cu locul cât mai favorabil ce ar trebui să-l ocupe România în familia țărilor europene.

La înfăptuirea Programului de cercetare ESEN-2 participă un număr mare de cercetători specializați din institutele Academiei Române, precum și profesori și specialiști de prestigiu din afara Academiei, care au contribuții științifice semnificative în domeniu. De asemenea, sunt atrase și personalități științifice din străinătate. Pe baza tematicii programului, sunt formulate titluri ale unor teze de doctorat și ale unor referate științifice pregătite în cadrul programului de doctorat.

Ținând seama de importanța și de complexitatea sa, acest program va avea o structură proprie de coordonare și de conducere, iar participarea cercetătorilor la înfăptuirea acestuia se va face după principiile competitivității.

II. MANAGEMENTUL

Pentru a realiza o bună funcționare a instituțiilor implicate în înfăptuirea programului și pentru a evita unele redundanțe în ce privește atât acțiunile de coordonare și fixare a unor obiective, orientarea cercetărilor, evaluarea calității studiilor și valorificarea acestora, cât și finanțarea, se impune ca structural managerială a programului să fie asigurată prin următoarele organisme de lucru:

II. Coordonarea generală realizată de președintele Academiei Române.

III. Coordonarea executivă efectuată de reprezentantul Secției de Științe Economice, Juridice și Sociologie, care va avea la dispoziție aparat de lucru necesar (personal calificat și mijloace tehnice etc.) asigurat de INCE și finanțat din bugetul alocat programului.

IV. Orientarea și evaluarea științifică a studiilor asigurate de un consiliu constituit din: membrii Secției de Științe Economice, Juridice și

Sociologie, directorul general și directorul general adjunct responsabil cu problemele de cercetare din Institutul Național de Cercetări Economice și personalități științifice din institutele Academiei și din afara mediului academic, care susțin programul ESEN-2.

- V. *Directoratul executiv și secretariatul științific ai programului, compus din directorul general și directorul general adjunct responsabil cu problemele de cercetare al INCE, cercetători de la INCE și personalul de la CIDE și alți specialiști din cadrul institutelor.*
- VI. *Directori de proiect, care vor coordona capitolele din programul de cercetare, capitole care să acopere cea mai mare parte a dosarelor din programul de negociere cu UE. De regulă, directorii de proiecte vor fi selectați dintre cele mai prestigioase personalități științifice dispuse să-și asume această responsabilitate (cercetători principali gr. I, profesori și specialiști cu experiență în activitatea de cercetare și în cea de coordonare). Finanțarea pe proiecte va da posibilitatea fiecărui director de proiect să-și aleagă colaboratorii și să evalueze cheltuielile în legătură cu realizarea și valorificarea cercetărilor.*

Valorificarea studiilor se va realiza prin diferite forme:

- publicare în limba română în seria caiete de lucru ESEN-2 și în reviste științifice;*
- publicare în limbi de circulație internațională în reviste științifice din țară și străinătate, precum și pe Internet;*
- editarea în limbile română și engleză a unor sinteze.*

Studiile preliminare și finale, înainte de publicare, de regulă, vor fi supuse unor dezbateri publice, pentru testarea ipotezelor și completarea și diseminarea ideilor și informațiilor. Dezbaterile vor avea loc în următoarele patru forme și niveluri:

- a) work-shop-uri la nivelul echipelor de cercetare, cu participarea specialiștilor din institute și din afara acestora;*
- b) dezbateri, colocvii și sesiuni de comunicări la nivelul institutelor de cercetare și al altor instituții participante la realizarea programelor ESEN-2, cu invitați din institutele organizatoare și din afara acestora;*
- c) seminar științific bilunar la nivelul Institutului Național de Cercetări Economice, cu o largă participare a specialiștilor din diferite domenii, interesați în problemele integrării;*
- d) dezbateri științifice la nivelul Academiei Române în colaborare cu ministerele, patronatele și organizațiile profesionale, cu o participare largă a specialiștilor din diferite domenii și ramuri de activitate.*

Studiile și sintezele vor fi difuzate atât instituțiilor publice (Parlament, Guvern, ministere etc.), cât și unor organizații ale societății civile, interesate în fundamentarea deciziilor contingente cu problematica abordată.

Participarea la programul ESEN-2 și valorificarea superioară a studiilor elaborate constituie criterii semnificative de creștere a punctajelor la evaluarea activității cercetătorilor și a institutelor.

Studiile elaborate vor fi supuse regulilor generale ale drepturilor de autor.

Programul prioritar al Academiei Române va fi finanțat de la buget și din fonduri extrabugetare. Colectarea și administrarea fondurilor, inclusiv a celor extrabugetare necesare (obținute prin contracte de cercetare, granturi, donații ș.a.) pentru acest program se vor face prin Institutul Național de Cercetări Economice - Centrul de Informare și Documentare Economică (CIDE), cu avizul coordonatorului executiv de program.

III. CRITERII DE PARTICIPARE LA REALIZAREA PROGRAMULUI

Acest program este un proiect deschis și este supus regulilor competiționale, în conformitate cu practicile din țările UE.

Cercetătorii din institutele Academiei Române pot participa la realizarea acestui program, indiferent dacă tema de cercetare este sau nu trecută în planul de cercetare al institutului respectiv. De asemenea, la acest program pot participa cercetători și specialiști din afara sistemului Academiei Române. În măsura în care cercetătorii și specialiștii sunt interesați să participe la acest program, ei vor înainta (fie direct, fie prin institut) la direcția executivă sau la secretariatul programului (respectiv dr. Valeriu Ioan-Franc și dr. Sorica Sava de la Institutul Național de Cercetări Economice sau dr. Emilian M. Dobrescu de la Secția de Științe Economice, Juridice și Sociologie) propunerile de proiecte (de teme), cu informațiile necesare de bază.

Participanții la realizarea programului ESEN-2 vor beneficia de sprijinul necesar din partea secretariatului științific în obținerea unor materiale documentare de bază, cum sunt: legislația UE, date statistice, tratate UE, rapoarte UE ș.a.

Trebuie reținut faptul că participarea la realizarea programelor de cercetare ale Academiei Române oferă cercetătorilor și institutelor din sistemul Academiei oportunitatea de a obține un punctaj suplimentar la evaluarea anuală.

Fiecare studiu elaborat și prezentat în cadrul acestui program nu va putea depăși 35 de pagini, exclusiv bibliografia, tabele statistice, notele explicative etc, care, de regulă, trebuie cuprinse în anexe. Tot în anexe pot fi prezentate și studiile extinse. Lucrările pot fi prezentate în limba română (și, dacă este posibil, și în limba engleză), pe suport de hârtie și pe suport magnetic, pentru a putea fi valorificate cu avizul Consiliului de orientare și evaluare științifică a programului.

ADDENDA

Aurel IANCU

În intervalul de timp care s-a scurs de la lansarea oficială a programului ESEN-2 și până la tipărirea acestor materiale au fost primite de la asociațiile patronale, universități, ministere și alte instituții publice numeroase oferte de participare la realizarea acestui program, precum și numeroase propuneri de completare a tematicii.

- Astfel, au fost formulate teme noi pentru a fi cuprinse în planul de lucru, inclusiv propuneri de autori.*
- De asemenea, au fost formulate titluri de noi teme care ar trebui incluse în plan (fără a se propune însă și autori), ca de exemplu: Dezvoltarea sectoarelor strategice în România în contextul integrării în UE; Căi și mijloace de redresare și dezvoltare a organizațiilor cooperatiste în condițiile integrării în UE; Consolidarea și dezvoltarea dialogului social ca formă reală și eficientă de parteneriat pentru mai buna apreciere a alternativelor în cadrul proceselor decizionale vizând sprijinirea inițiativei private în România; Transferul tehnologic și de know-how în activitățile de producție și servicii din sectorul întreprinderilor mici și mijlocii; Creditul comercial în economia românească; Circulația produselor și serviciilor în noul context economico-social în România.*
- Totodată, au fost primite numeroase oferte de colaborare cu specialiști în calitate de consultanți (Asociația Națională a Exportatorilor și Importatorilor din România - ANEIR, Confederația Patronală din România, Patronatul Național Român, TOFIBA, Romalimenta ș.a.).*
- În sfârșit, s-a primit sugestia de la un reprezentant al sindicatului învățământului superior (Alma Mater) de a completa programul cu noi teme privind tineretul și integrarea europeană.*

Toate acestea au fost analizate, luate în considerare și operate în programul nostru de lucru, mai puțin acele teme noi pentru realizarea cărora nu am putut identifica încă persoanele dispuse să se angajeze la cercetări sistematice și aprofundate.

Exprimăm pe această cale întreaga noastră grațitudine tuturor acelor care ne sprijină în demersurile noastre și sperăm că vom primi în continuare sugestii și oferte cu noi contribuții legate de problemele aderării și integrării României în UE și noi răspunsuri la întrebările: cum ar trebui să progreseze economia și instituțiile

României pentru a deveni compatibile cât mai rapid cu cele ale Uniunii Europene. cum ar trebui să arate viitorul României și cel al Europei, ce reforme instituționale care să nu dezavantajeze noile state candidate la aderare ar trebui îndeplinite în UE și cum ar urma să fie operaționalizate ideile emise prin acțiuni concrete.

TEME CUPRINSE ÎN PROGRAM

1. GLOBALIZARE ȘI INTEGRARE REGIONALĂ

- Identitate culturală națională și procesul globalizării
Acad. Eugen SIMION,
președintele Academiei Române
- Disparități și confluente economice cu privire specială la raportul economie națională-economie mondială
Mugur C. ISĂRESCU,
Institutul de Economie Mondială
- Societatea civilă în fața globalizării
Vasile STĂNESCU,
membru de onoare al Academiei Române
- Sistemul financiar internațional și globalizarea
Daniel DĂIANU,
Academia de Studii Economice
- România în ecuația cooperării la scara spațiului geoeconomic euromediterranean și sud-est european, în contextul globalizării și integrării în UE
Marcel MOLDOVEANU,
Daniela LIUȘNEA,
Institutul de Economie Mondială
- Globalizarea și dezvoltarea trivalentă
Maria POPESCU,
Institutul Național de Cercetări Economice
- Istoricul și evoluția relațiilor economice ale României cu țările comunitare în perioada postbelică
Ioan LUMPERDEAN,
Mihaela LUȚAȘ
- Viitorul european. Scenarii ale integrării României în Uniunea Europeană
Aurelian DOCHIA,
Centrul Român de Economie Comparată și Consensuală
- Impactul uniunii economice și monetare asupra economiei României
Gheorghe ZAMAN,
Institutul de Economie Națională

- Analiză comparativă a stadiului negocierilor în vederea aderării la Uniunea Europeană a statelor candidate din Europa Centrală și de Est
Nicolae IDU,
Oana MOCANU,
Alina VOICU,
Institutul European din România
- Studiu comparativ privind analiza cost-beneficiu a procesului de aderare la Uniunea Europeană
Nicolae IDU,
Victor PETRESCU,
Lucian BRANEA,
Institutul European din România
- Dezvoltarea colaborării economice a României cu Republica Moldova din perspectiva integrării în Uniunea Europeană
Nicolae BELLI,
Institutul Național de Cercetări Economice

2. STAREA ECONOMIEI ȘI STRATEGII PRIVIND DEZVOLTAREA ECONOMICĂ

- Starea economiei mondiale
Lawrence R. KLEIN,
laureat Nobel pentru economie
Centrul Român de Economie Comparată și Consensuală
- Evaluare anticipativă a stării economiei naționale, cu privire specială la aderarea României la Uniunea Europeană din perspectiva "constituționalizării" acesteia și a transformării euro în monedă efectivă
Acad. Tudorel POSTOLACHE,
Centrul Român de Economie Comparată și Consensuală
- Scenarii pentru strategia economică pe termen mediu a României
Acad. Emilian DOBRESCU,
Institutul Național de Cercetări Economice
- Strategii de dezvoltare economică a României
Constantin CIUPAGEA și colaboratorii,
Institutul de Economie Mondială
- Transformări structurale ale economiei României în perspectiva integrării în UE
Constantin IONETE,
membru de onoare al Academiei Române

- Impactul investiției în educație asupra dezvoltării durabile
Marta Christina SUCIU,
Dumitru CIUCUR,
Daniela IOVAN,
Anisia POPESCU,
Academia de Studii Economice
- Politici economice de relansare a economiei României în vederea integrării europene
Coralia ANGELESCU,
Dumitru CIUCUR,
Marin DINU,
Marta Christina SUCIU,
Cornel TÂRHOACĂ,
Claudiu DOLTU,
Cristian SOCOL,
Academia de Studii Economice
- Dezechilibre regionale și strategii de gestionare a situațiilor de criză
Dorel AILENEI,
Coralia ANGELESCU,
Dragos HURU,
Tudor GROSU,
Academia de Studii Economice
- Model de reconstrucție a economiei României în contextul tranziției spre societatea cunoașterii
Gabriela SABĂU,
Paul TĂNASE GHIȚĂ,
Cristian SOCOL,
Tudor GROSU,
Academia de Studii Economice
- Riscurile economiei românești și nevoia de finanțare externă
Monica DUDIAN,
Liliana CRĂCIUN,
Gabriela MOLĂNESCU,
Dragoș HURU,
Nicolae MOROIANU,
Academia de Studii Economice
- Dezvoltarea și creșterea economică în România în condițiile de schimbare și flexibilitate comportamentală a agenților economici și a instituțiilor
Dan POPESCU,
Silvia MĂRGINEAN,
Cristina ȘOFONEA,
Răzvan ȘERBU,
Universitatea "Lucian Blaga"- Sibiu

- Evaluarea decalajelor economice ale României în perioada de tranziție (1989-2000)[G1]
Nicolae BELLI,
Institutul Național de Cercetări Economice
- Repere privind amplitudinea decalajelor economice dintre România și Uniunea Europeană
Gheorghe POSTELNICU,
Sebastian NEGRUȘA,
Universitatea "Babeș-Bolyai"
- Reducerea decalajelor economice dintre România și alte țări, în contextul integrării în UE. Cerințe și posibilități
I.D. ADUMITRĂCESEI,
N.G. NICULESCU,
*Universitatea "Petre Andrei" - Iași,
Facultatea de Economie*
- Evoluția produsului intern brut în perioada de tranziție în raport cu cerințele integrării europene
Clementina IVAN-UNGUREANU,
Institutul de Economie a Industriei
- Convergența venitului pe locuitor al României cu UE și consecințele acestei convergențe asupra comerțului exterior, investițiilor străine directe și migrației
Daniela GROZEA-HELMENSTEIN
și colaboratorii,
Institut für Höhere Studien, Viena - Austria
- Calitatea și eficiența actului de guvernare. Premise, cerințe, principii. Un sistem de indicatori macroeconomici de apreciere a calității și eficienței actului de guvernare
Marius BĂCESCU,
Academia de Studii Economice

3. FIRMA IN CONTEXTUL INTEGRĂRII

- Legislația firmei în România și în UE
Mircea CIUMARA,
Institutul Național de Cercetări Economice
- Apariția societăților private și drepturile de societate în România și în UE
Gheorghe ZAMAN,
Institutul de Economie Națională
- Analiza structurală a sistemului de companii românești din perspectiva procesului de integrare a României în Uniunea Europeană
Cezar MEREUȚĂ,

SNSPA - CEMATT;

Dinu MARIN,

ASE - București

- Căi de redresare a activității întreprinderilor românești și de creștere a competitivității acestora pe piața internă a UE
Constantin BĂRBULESCU,
membru corespondent al Academiei Române

- Implicațiile euro asupra întreprinderilor mici și mijlocii și competitivității acestora

Valeriu IOAN-FRANC,

Nicușor RUIU,

*Centrul Român de Economie Comparată
și Consensuală*

- Influența structurii proprietății asupra performanțelor societăților comerciale și asupra avantajului concurențial național
Maria NICULESCU,
*Institutul Național de Dezvoltare Economică,
ASE – București: Conseivatoire National des Arts
et Metiers - Paris*

- Demersuri interculturale în managementul organizațiilor din domeniul turismului

Ana-Lucia RISTEA,

Dorina TĂNĂSESCU,

Universitatea "Valahia"- Târgoviște

- Gestiunea raportului risc-rezultate financiare
Ștefan SONEA

4. POLITICĂ MONETARĂ; SERVICII FINANCIARE; ECHILIBRE MACROECONOMICE

- Pentru o economie funcțională în acord cu normele și tendințele europene: direcții de acțiune în domeniul serviciilor de investiții (piața de capital)

Gheorghe DOLGU,

Institutul Național de Cercetări Economice;

Sergiu OPRESCU,

Bursa de Valori București:

Mișu NEGRIȚOIU,

ING-Barings:

Petre SZEL,

Muntenia Investment:

Dan CONSTANTINESCU,

Senatul României:

Mihai MACOVEI,
Ministerul Finanțelor

- Asanare-restructurare, relansarea pieței de capital
Ulm SPINEANU,
Grupul Financiar Muntenia
- Politica monetară pentru integrarea în Uniunea Europeană
Daniel DĂIANU,
Academia de Studii Economice
- Coordonate de politică monetară
Cristian POPA,
Banca Națională a României
- Politica monetară și de credit în serviciul dezvoltării economice din perspectiva aderării la UE
Gheorghe STROE,
AGER și ADER
- Politica monetară, între necesitatea reducerii inflației și cea a remonetizării economiei
Florin GEORGESCU,
Camera Deputaților
- Deblocarea financiară - cale pentru îmbunătățirea mediului de afaceri și susținerea creșterii economice în contextul pregătirii aderării la UE
Florea DUMITRESCU,
AGER
- Evoluția raportului inflație-somaj în perspectiva aderării României la UE
Lucian Liviu ALBU,
Institutul de Prognoză Economică
- Studiu comparativ al evoluției inflației în România și în țările UE
Elena PELINESCU,
Institutul de Prognoză Economică
- Circuite inflaționiste: salarii și cursul de schimb - previziunea în contextul integrării
Cornelia SCUTARU,
Institutul de Prognoză Economică
- Evoluții în politica balanței de plăți
Eugen PECICAN,
Academia de Studii Economice
- Băncile comerciale și rolul lor în sprijinirea programului de îndeplinire a criteriilor de aderare la UE
Nicolae DĂNILĂ,
Banca Comercială Română

- Strategii bancare externe în contextul configurării unui nou sistem monetar internațional
Aurel Octavian BEREA,
Banca Comercială Română. Institutul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu"
- Evoluția sistemului bancar - restructurare și modernizare în perspectiva aderării la Uniunea Europeană
Lucian C. IONESCU,
Institutul Bancar Român
- Reconstrucția sistemului bancar și financiar în perspectiva integrării în UE
Gheorghe MANOLESCU și colaboratorii,
Institutul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu"
- Investițiile străine directe - factor de creștere a competitivității și de ajustare structurală a industriei românești din perspectiva integrării în UE
Maria CARTAS,
Institutul de Economie Mondială

5. POLITICA CONCURENȚEI

- Politica concurenței în UE și în România
Virginia CÂMPEANU și colaboratorii,
Institutul de Economie Mondială
- Concurență și competitivitate
Tatiana MOȘTEANU,
Theodor PURCĂREA,
Consiliul Concurenței;
Valeriu IOAN-FRANC,
Centrul Român de Economie Comparată și Consensuală
- Politica de protecție a concurenței și acquis-ului comunitar
Gheorghe OPRESCU,
Consiliul Concurenței
- Politici concurențiale conform cerințelor integrării economiei românești în Uniunea Europeană
Ștefan RĂGĂLIE,
Tatiana MOSTEANU,
Theodor PURCĂREA,
Institutul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu"

- Impactul politicilor comunitare asupra pieței interne unice
Petre PRISECARU,
Mariana PAPATULICĂ,
Laurențiu BĂLȚATU,
Comeliu CIOBANU,
Lucia IORDACHE,
Institutul de Economie Mondială
- Conexiuni între politica comercială și regimul concurențial
Gheorghe CIOBANU,
Cătălin POSTELNICU,
Dan TOADER,
Horațiu RUS,
Universitatea "Babeș-Bolyai"
- O analiză sectorială a competitivității industriei prelucrătoare românești în perspectiva integrării în piața unică europeană
Constantin CIUPAGEA,
Institutul de Economie Mondială
- Concurența sau formarea de holdinguri și adoptarea acquis-ului comunitar în această materie
Ioana DRĂGHICI,
Marilena DOJANA,
Institutul de Cercetări Juridice
- Restructurarea serviciilor industriale de utilitate publică în perspectiva aderării României la UE
Vasile DAN,
Mihai Sabin MUSCALU,
Institutul de Economie a Industriei

6. AGRICULTURA ȘI DEZVOLTAREA RURALĂ

- Politici agricole în perspectiva aderării la UE
Dinu GAVRILESCU, coordonator,
Constantin IONETE,
Ioan DAVIDOVICI,
Cristina VINCZE,
Cristina CIONGA,
Camelia ȘERBĂNESCU,
Lucia LUCA,
Institutul de Economie Agrară
- Impactul adaptării progresive a politicii agricole comune (PAC) asupra piețelor principalelor produse agroalimentare românești și efectul asupra bunăstării
Daniela GIURCĂ, coordonator,
Institutul de Economie Agrară

-
- Convergențe legislative și instituționale ale sectorului agroalimentar în perspectiva integrării în UE
Jacqueline LEONTE,
Victoria BURTEA,
Mihaela LUCA,
Institutul de Economie Agrară
 - Costurile adoptării acquis-ului comunitar în economia agroalimentară
Daniela GIURCĂ,
Mirela RUSALI,
Institutul de Economie Agrară
 - Proiectarea și evaluarea costurilor sistemelor integrate de administrare a politicilor PAC (IACS)
Cristian KEVORKIAN,
Institutul de Economie Agrară
 - Restructurarea piețelor principalelor produse agroalimentare
Minodora MOLDOVAN,
Elena SIMA,
Mariana GRODEA
Tinni IORDAN,
Institutul de Economie Agrară
 - Efectele adoptării PAC asupra bunăstării
Cecilia ALEXANDRI,
Cornelia ALBOIU,
Institutul de Economie Agrară
 - Evoluția sectorului agroalimentar în România - convergențe multicriteriale cu UE
Filon TODEROIU, coordonator,
Institutul de Economie Agrară
 - Sectorul agroalimentar în România - mutații structurale multicriteriale comparative
Filon TODEROIU,
Institutul de Economie Agrară
 - Concentrarea producției agricole - divergențe și convergențe cu UE
Marin POPESCU,
Institutul de Economie Agrară
 - Economia agroalimentară în România - dimensiunea regională a competitivității interne
Carmen ȘTEFĂNESCU,
Institutul de Economie Agrară

- Sistemul agroalimentar din România - capacitatea de absorbție investițională
Marius VOICILAȘ,
Institutul de Economie Agrară
- Comerțul exterior agroalimentar - factor de antrenare a dezvoltării sectoriale
Adela VASILE,
Institutul de Economie Agrară
- Prioritățile politicilor rurale românești în condițiile negocierii dosarului agricol al aderării la UE
Violeta FLORIAN, coordonator,
Institutul de Economie Agrară
- Impactul negocierilor dosarului agricol asupra politicilor rurale românești
Violeta FLORIAN,
Institutul de Economie Agrară
- Eterogenitatea regională și politici de dezvoltare rurală
Marioara RUSU,
Institutul de Economie Agrară
- Impactul programelor de sprijin al reformei agrare și al celor trei instrumente financiare de preaderare - SAPARD, ISPA și PHARE - reorientat asupra problematicii dezvoltării rurale în România
Florica BORDÂNC,
Institutul de Economie Agrară
- Politici de agromediu - condiționarăți specifice României
Luiza TOMA,
Institutul de Economie Agrară
- Problemele adaptabilității economiei fermelor familiale
Camelia TOMA,
Institutul de Economie Agrară
- Impactul politicilor rurale asupra principalelor domenii economice rurale
Viorica GAVRILĂ,
Institutul de Economie Agrară
- Calitatea vieții rurale - aspecte regionale
Simona LUBIENIECHI,
Institutul de Economie Agrară
- Politici rurale de preaderare - aspecte instituționale și legislative
Mirela RUSALI,
Institutul de Economie Agrară

- Dezvoltare rurală - dezvoltare regională - modele ale preaderării
Cristina STROE,
Institutul de Economie Agrară
- Politici ocupaționale rurale. Condiționări specifice României
Dragoș ALEXANDRU,
Institutul de Economie Agrară
- Evoluția relațiilor de proprietate în comunitățile rurale
Monica TUDOR,
Institutul de Economie Agrară
- Piețe rurale: caracteristici și note dominante
Mariana LUPU,
Institutul de Economie Agrară
- Sisteme și mecanisme de funcționare a prețurilor privind produsele agricole și alimentare în UE. Condiții și măsuri de aplicare în România
Traian LAZĂR,
Vasile SPIRIDON,
Academia de Științe Agricole și Silvicultură,
Filon TODEROIU
Institutul de Economie Agrară
- Propuneri de organizare și funcționare a asociațiilor de marketing din agricultură, ca formă adecvată de promovare a unui comerț modern, cu valențe europene
Krisztina Melinda DOBAY,
Cristian Romeo HOȚEA,
Valentin Mihai BOHATEREȚ,
Institutul de Cercetări Economice
"Gheorghe Zane" - Iași
- Îmbunătățirea mecanismului de funcționare a pieței funciare, premisă fundamentală în formarea exploatației agricole viabile
Valentin Mihai BOHATEREȚ,
Institutul de Cercetări Economice
"Gheorghe Zane" - Iași
- Modalități de creștere a eficienței utilizării fondurilor alocate prin intermediul programului SAPARD
Gabriela DRĂGAN,
Marius SPIRIDON,
Camelia CANDIDATU,
Academia de Studii Economice
- Adaptarea și optimizarea fluxurilor cu produse și servicii agroalimentare în perspectiva integrării regionale și aderării la UE
I, COBZARU,

A. BLĂNARU,
Universitatea "Petre Andrei" - Iași

- Restructurarea agriculturii și dezvoltarea rurală în România în vederea aderării la UE. Analiza spot a structurii economiei rurale și agroalimentare românești

Acad. Păun Ion OTIMAN,
Liviu SĂMBOTIN și colaboratorii,
*Universitatea de Științe Agricole a Banatului
din Timișoara*

7. POLITICA SOCIALĂ ȘI OCUPARE

- Ocupare și competitivitate: factori, mecanisme și tendințe în condițiile "noii economii"

Steliana PERT,
Florin PAVELESCU,
Valentina VASILE,
Diana PREDA,
Constanța MIHĂESCU,
Institutul de Economie Națională

- Ocupare și șomaj. Comparații internaționale
Gheorghe RĂBOACĂ,
Universitatea Spiru Haret
- Procese și tendințe în sfera ocupării și a șomajului
Gheorghe RĂBOACĂ,
Universitatea Spiru Haret
- Populația României, evoluțiile demografice actuale și de perspectivă în contextul integrării în UE
Vasile GHEȚĂU și colaboratorii,
Centrul de Cercetări Demografice "Vladimir Trebici"
- Orientări actuale privind reformele în domeniul social în vederea compatibilizării cu UE

Constantin GRIGORESCU,
Maria POENARU,
Maria MOLNAR,
Constanța PETCU,
Institutul de Economie Națională

- Competitivitatea agriculturii în condițiile persistenței suprapopulației agricole

Constantin CIUTACU,
Constantin MARIN,

Luminița CHIVU,
Institutul de Economie Națională

- Reforma în domeniul sănătății în UE și România în perspectiva convergenței

Liviu DRUGUȘ,
Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" - Iași

- Educația și dezvoltarea umană sustenabilă în contextul integrării României în UE

Cristina SUCIU,
Academia de Studii Economice

8. ENERGIA

- Strategia energetică românească. Adaptarea acesteia la cerințele integrării europene

Ștefan RĂGĂLIE,
Ion FĂTU,
Nicolae LICIU,
Daniela CHIȘIU,
Ionuț PURICA,
*Institutul de Cercetări Financiare
și Monetare "Victor Slăvescu"*

- Demonopolizare și competiție în sectorul energetic din perspectiva aderării României la UE

Ștefan RĂGĂLIE,
Ion FĂTU,
Ionuț PURICA,
Liviu GROZA,
Lennart HJALMARSON,
*Institutul de Cercetări Financiare
și Monetare "Victor Slăvescu"*

- Direcții prioritare ale procesului de aliniere a României la normele și standardele UE în domeniul energiei

Mariana PAPATULICĂ,
Petre PRISECARU,
Cornel CIOBANU,
Laurențiu BĂLȚATU,
*Institutul de Cercetări Financiare
și Monetare "Victor Slăvescu"*

- Implicațiile creării pieței unice a energiei asupra sectorului din România

Petre PRISECARU,
Mariana PAPATULICĂ,
Institutul de Economie Mondială

9. POLITICA INDUSTRIALĂ

- Politică industrială a României. Experiențe comunitare și imperative pentru industria românească
Corneliu RUSSU,
Institutul de Economie a Industriei
- Politici industriale alternative, piața și integrarea în UE
Aurel IANCU,
Institutul Național de Cercetări Economice
- Problema politicii industriale a României în perspectiva integrării în UE
Vasile PILAT,
Institutul de Economie Națională
- Restructurarea industrială: adaptare și flexibilitate la nivelul agenților economici (exigențe ale pieței unice europene)
Dan POPESCU și colaboratorii,
Universitatea "Lucian Blaga" - Sibiu
- Competitivitatea unor ramuri industriale în contextul integrării în UE
Mihaela CIMPOEASU,
Nona CHILIAN,
Institutul de Prognoză Economică
- Conturarea profilului industrial al regiunilor în perspectiva aderării României la UE
Carmen Beatrice PĂUNA,
Institutul de Prognoză Economică
- Atractivitatea resurselor naturale în condițiile globalizării și aderării României la UE
Viorica RĂDUCANU,
Laurențiu BOGDAN,
Institutul de Economie a Industriei
- Contribuția întreprinderilor mici și mijlocii la dezvoltarea industrială a României
Daniel MĂRGUȘ,
Mariana VANIA,
Institutul de Economie a Industriei
- Oportunități privind strategiile și structurile industriale românești în contextul tranziției la economia bazată pe cunoaștere
B. ANDRONIC,
V. DUMITRAȘCU,
Universitatea "Petre Andrei" - Iași

- Investițiile străine directe - factor de creștere a competitivității și de ajustare structurală a industriei românești din perspectiva integrării în Uniunea Europeană
Maria CARTAS,
Institutul de Economie Mondială
- Competitivitatea produselor industriale și respecializarea industriei românești în perspectiva integrării în Uniunea Europeană
Nicoleta HORNIANSCHI,
Institutul de Economie a Industriei

10. ȘTIINȚĂ, CERCETARE ȘI DEZVOLTARE TEHNOLOGICĂ ȘI INOVARE

- Stimularea cercetării științifice ca resursă pentru dezvoltarea societății românești
Acad. Florin Gh. FILIP,
Academia Română
- Valorificarea cercetării științifice
Acad. Marius PECULEA,
Academia Romană
- Priorități ale cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și inovării din România, în perspectiva integrării în UE
Steliana SANDU,
Anca DACHIN,
ZiziGOSCHIN,
Ștefan CRĂCIUNOIU,
Mariana STĂNCESCU,
Elena PANAITE,
Institutul de Economie Națională
- Învățământul - prioritatea priorităților în tranziția la economia de piață în România
Aurel NEGUCIOIU,
Universitatea "Babeș-Bolyai"
- Progresul tehnico-științific și restructurarea industrială a țărilor europene
Ecaterina STĂNCULESCU,
Institutul de Economie Mondială
- Fondurile de risc în politica investițională a cercetării și dezvoltării în țările UE. Oportunități pentru România
Steliana SANDU,
Institutul de Economie Națională

- Contribuții ale Institutului Național de Cercetări Economice la elaborarea strategiilor integrării României în Uniunea Europeană
Valeriu IOAN-FRANC,
Centrul Român de Economie Comparată și Consensuală

11. SOCIETATEA INFORMAȚIONALĂ

- Inevitabilitatea globalizării și societatea informațională
Acad. Mihai DRĂGĂNESCU,
Academia Română
- Tehnologiile informației și comunicațiilor și dezvoltarea durabilă bazată pe cunoștințe
Acad. Florin Gh. FILIP,
Academia Română
- Economia digitală și infrastructura informațională și de comunicații la nivel global și național
Marius GURAN,
Universitatea Politehnică București
- Noi forme de muncă și activități în societatea informațională
Ion Gh. ROȘCA,
Academia de Studii Economice

12. POLITICA REGIONALĂ

- Impactul procesului de integrare europeană asupra dezvoltării regionale în România. Zonele speciale de dezvoltare
Dorin JULA,
Victor PLATON,
Carmen PĂUNA,
Daniela ANTONESCU și alți colaboratori,
Institutul de Prognoză Economică
- Politica regională a UE - prezent și perspective
Cornel ALBU,
Institutul de Economie Mondială
- Conturarea profilului industrial al regiunilor în perspectiva aderării la Uniunea Europeană
Carmen PĂUNA,
Ileana DUMITRESCU,
Institutul de Prognoză Economică

- Raportul dezvoltare națională-dezvoltare regională din perspectiva UE
Dan POPESCU,
Eugen IORDĂNESCU,
Liviu MIHĂESCU,
Universitatea "Lucian Blaga" - Sibiu
- Dezvoltare locală și mondializare
Ion STEGĂROIU și colaboratorii,
Universitatea "Valahia"- Târgoviște
- Antreprenoriatul și dezvoltarea integrată a teritoriilor
Paraschiv VAGU și colaboratorii,
Universitatea "Valahia" - Târgoviște
- Căi de atenuare a decalajelor regionale în dezvoltarea Regiunii Nord-Est de dezvoltare a României, în contextul procesului de aderare la Uniunea Europeană
Alexandru Puiu TĂCU,
Teodor PĂDURARU,
Ovidiu GHERASIM,
Georgiana TĂCU HÎRȘAN,
*Institutul de Cercetări Economice
"Gheorghe Zane" - Iași*
- Particularitățile, cerințele și prioritățile dezvoltării rurale durabile în Regiunea de Nord-Est de dezvoltare a României, în contextul aderării la Uniunea Europeană
Kristina Melinda DOBAY,
Valentin Mihai BOHATEREȚ,
Daniela MATEI,
*Institutul de Cercetări Economice
"Gheorghe Zane" - Iași*
- Valorificarea patrimoniului turistic în Regiunea de Nord-Est de dezvoltare a României, în condițiile exigențelor normelor de preaderare la Uniunea Europeană
Ion TALABĂ,
Ciprian ALECU,
*Institutul de Cercetări Economice
"Gheorghe Zane" - Iași*
- Cerințele dezvoltării relației transfrontaliere și euroregionale dintre România și Republica Moldova, în condițiile promovării procesului de preaderare a României la Uniunea Europeană
Valentin Mihai BOHATEREȚ,
Petru IVANOF,
Cristian Romeo HOREA,

Marilena ACATRINEI,
Institutul de Cercetări Economice
"Gheorghe Zane" - Iași

- Zonele economice speciale. Evoluția și rolul lor în fenomenul integrării economice

Emilian M. DOBRESCU,
Universitatea "Spiru Haret"

13. MEDIUL ÎNCONJURĂTOR

- Costuri și beneficii ale adoptării de către România a legislației europene de protecție a mediului

Victor PLATON, coordonator,
Constantin CIUTACU,
Institutul de Economie Națională

- Transpunerea acquis-ului comunitar de mediu în legislația României - sectoarele "legislație orizontală", "controlul integrat și prevenirea poluării" și "calitatea aerului"

Marilena ULIESCU,
Simona TEODORIU,
Institutul de Cercetări Juridice

- Instrumente economice în sprijinul aplicării de către România a acquis-ului comunitar în domeniul protecției apei

Camelia CĂMĂȘOIU,
Dorin JULA,
Simona POPESCU,
Ioana VOICESCU,
Institutul de Economie Națională

- Instrumente economice pentru aplicarea directivelor privitoare la controlul poluării industriale și managementul riscului

Marina BĂDILEANU,
Cristian SIMA,
Marius BULERCĂ,
Institutul de Economie a Industriei

14. POLITICI COMERCIALE

- Implicațiile adoptării de către România a politicii comerciale a UE

Aurel IANCU,
Octavian BOTEZ,
Dumitru RĂDOI,
Victor ALDEA,

Valeriu IOAN-FRANC,
*Institutul Național de Cercetări Economice
și Centrul Român de Comerț Exterior*

- Avantajul comparativ vs. avantajul competitiv, analizate în perspectiva specializării și integrării regionale a României
Aurel IANCU,
Institutul Național de Cercetări Economice
- Avantaje/dezavantaje comparative, specializare intra și interramuri în comerțul exterior al României cu țările membre ale UE-15. Factori de influență și tendințe în condițiile negocierilor pentru aderare
Gheorghe ZAMAN,
Valentina VASILE,
Institutul de Economie Națională
- Integrarea economiei României în UE - crearea și deturnarea de fluxuri comerciale
Gheorghe CIOBANU,
Mihaela LUȚAȘ,
Cătălin POSTELNICU,
Dana BAKO,
Dan TOADER,
Horatiu RUS,
Adina TURCU,
Monica POP,
Universitatea "Babeș-Bolyai"
- Reforma internă a UE, stadiul negocierilor și efectele lărgirii Uniunii Europene către est din perspectiva schimburilor comerciale
Eugen ANDREESCU,
Institutul de Economie Mondială
- Liberalizarea schimburilor economice din perspectiva acordurilor de asociere și de integrare în UE și avantajul competitiv
Niță DOBROTĂ și colaboratorii,
Academia de Studii Economice
- Tendințe în reglementarea multilaterală a fluxurilor internaționale de servicii și investiții directe. Incidențe asupra integrării României în Uniunea Europeană
Agnes GHIBUȚIU,
Institutul de Economie Mondială
- O analiză a fluxurilor comerciale de produse ale industriei prelucrătoare dintre România și UE
Mihaela CIMPOEAȘU,
Institutul de Prognostic Economică

- Direcții de perfecționare a stimulării exportului de bunuri și servicii ale României compatibile cu standardele Uniunii Europene
Octavian BOTEZ,
Institutul de Economie a Industriei
- Participarea României la CEFTA și rolul ei în procesul de integrare în UE și în cel de dezvoltare regională
Akos BIRTALAN,
Universitatea "Babeș-Bolyai" - Cluj

15. STATISTICA

- Sistemul statistic național în contextul alinierii la standardele UE
Aurel CAMARA (coordonator),
Vasilie BOGDAN,
Dan GHERGUT,
Gabriel JIFCU,
Filofteia PANDURU,
Clementina UNGUREANU,
Daniela ȘTEFĂNESCU,
Institutul Național de Statistică
- Sectorul informai: dimensiuni și perspective în țările UE și România; strategii specifice pentru integrarea economiei subterane în sistemul conturilor naționale
Constantin RĂDUȚ,
Ministerul Afacerilor Externe

16. FINANȚE PUBLICE

- Sistemul de impozite și taxe în UE și în România. Discuții, cerințe și propuneri privind reforma sistemului de impozite și taxe în UE și învățăminte pentru România
Acad. Iulian VĂCĂREL,
Academia Română
- Instituționalizarea și instrumentarea structurilor fiscale și bugetare ale României în perspectiva aderării la UE
Gheorghe MANIOLESCU și colaboratorii,
Institutul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu"
- Trecerea la bugetele multianuale. Discuții, cerințe, propuneri privind reforma bugetară în UE și în România
Acad. Iulian VĂCĂREL,
Academia Română

- Aspecte privind finanțele publice și finanțarea dezvoltării locale și regionale (în România și în țările UE)
Akos BIRTALAN,
Universitatea "Babeș-Bolyai" - Cluj

17. REFORMA INSTITUȚIONALĂ

- Reforma instituțională a UE în condițiile extinderii de la UE-15 la UE-28. Implicații pentru România
Gheorghe ZAMAN,
Institutul de Economie Națională
- Concepții și orientări în construcția politică a Uniunii Europene
Gil Carlos RODRIGUEZ IGLESIAS,
Președintele Curții de Justiție a Uniunii Europene
- Consolidarea capacității instituționale - suport pentru relansarea economică și aderarea la Uniunea Europeană
Ion BRATU,
Mihai ION,
Marcela NANEȘ,
Mariana CĂRĂMIDĂ,
Sorina JURIST,
Institutul de Economie Națională
- Integrarea și structurile de guvernare: tendințe și orientări privind distribuirea competențelor între statul națiune și structurile sub și suprasuverane; un punct de vedere românesc cu privire la Constituția europeană
Gheorghe DOLGU,
Institutul Național de Cercetări Economice
- Drepturile și structurile de proprietate în țările membre ale UE și în România. Convergențe în vederea creării unei economii de piață funcțională și performantă
Sorica SAVA,
Centrul Român de Economie Comparată și Consensuală
- Școala și biserica - determinanți direcți ai performanței economice. Realități românești și direcții de compatibilizare cu cadrul instituțional al pieței libere
Paul FUDULU,
Centrul Român de Economie Comparată și Consensuală

- Semnale economice ale comportamentului politic în România și în UE
Dorin JULA,
Institutul de Prognoză Economică
- Tratatul de la Nisa privind extinderea UE și interesele naționale ale candidaților la integrare. Cazul României
Ștefan MIHAI,
Institutul Național de Cercetări Economice

18. ARMONIZAREA LEGISLATIVĂ ȘI PROBLEME ALE JUSTIȚIEI

- Principiul subsidiarității în, tratate, doctrine și jurisprudența Curții de Justiție a Comunităților Europene; implicațiile acestuia pentru țările în curs de aderare
Acad. Mircea Paul COSMOVICI,
Roxana MUNTEANU,
Institutul de Cercetări Juridice
- Un proiect pentru accelerarea armonizării legislative România-UE
Mircea CIUMARA,
Institutul National de Cercetări Economice;
Valeriu IOAN-FRANC,
*Centrul Român de Economie Comparată
și Consensuală*
- Constituția europeană între deziderate și realitate
Victor DUCULESCU,
Institutul de Cercetări Juridice
- Raporturile dintre instanțele naționale și organele comunitare de justiție în adoptarea hotărârilor preliminare
Octavian MANOLACHE,
Institutul de Cercetări Juridice
- Raporturile dintre dreptul comunitar și dreptul intern al statelor membre în lumina jurisprudenței Curții de Justiție a Comunităților Europene
Roxana MUNTEANU,
Bogdan BALINT,
Cătălin CIUBOTĂ,
Institutul de Cercetări Juridice
- Regimul juridic al proprietății publice și private, reconstituirea dreptului de proprietate privată și constituirea acestuia în România, comparativ cu țările membre ale Uniunii Europene și țările candidate la Uniune
Florin CIUTACU,
Institutul de Cercetări Juridice

- Ocrotirea, prin mijloace de drept penal, a proprietății, în lumina exigențelor UE
George ANTONIU,
Gheorghe STIVE,
Tudor ABRIGEANU,
Institutul de Cercetări Juridice
- Regimul juridic al mărcii și al indicațiilor geografice din perspectiva europeană
Otilia CALMUSCHI,
Institutul de Cercetări Juridice
- Implicații procesual-penale ale integrării economice a României în UE
Gheorghe R. STROE,
Institutul de Cercetări Juridice

19. TINERETUL, EDUCAȚIA ȘI INTEGRAREA EUROPEANĂ

- Reforma învățământului superior, cercetarea științifică și integrarea în UE
Mihai KORKA,
Academia de Studii Economice
- Atragerea și folosirea resurselor financiare pentru educația modernă
Mihai KORKA,
Christina SUCIU,
Livia BEGU,
Academia de Studii Economice
- Educație și integrare socială
Iulian NEACȘU,
Marius LAZĂR,
Cătălin MERLĂU,
Antoaneta CONSTANTIN,
Centrul de Studii și Cercetări pentru Probleme de Tineret
- Parteneriatul universitate-întreprinderi: prezent și perspective în societatea modernă
Sorin ZAHARIA,
Universitatea "Valahia" - Târgoviște
- Participarea la educație, muncă și viață comunitară a tineretului în perspectiva integrării în UE
Antoaneta CONSTANTIN,
Ana-Maria DALU,
Ana BĂLAȘA,

Ancuța PLĂIEȘU,
*Centrul de Studii și Cercetări pentru Probleme
de Tineret*

- Structura învățământului superior economic românesc din perspectiva ocupării

Dan POPESCU,
Ioan CINDREA,
Universitatea "Lucian Blaga"- Sibiu

- Tineretul român și valorile europene

Dan BANCIU,
Ioana PETRE,
Ecaterina BALICA,
Institutul de Sociologie

CENTRUL DE INFORMARE ȘI DOCUMENTARE ECONOMICĂ
Redactor-șef: Valeriu IOAN-FRANC

Redactori: Aida SARCHIZIAN, Ecaterina IONESCU, Mihaela BURUGĂ, Paula NEACȘU
Secretariat științific: Dan OLTEANU, Alexandra PURCĂREA
Machetare, tehnoredactare și concepție grafică: Nicolae LOGIN, Luminița LOGIN
Corectură și procesare text: Ortansa CIUTACU, Dorina GHEORGHE, Vali NEACȘU
